درعليه غلطه‌ده آرولك غزته‌سى اداره‌خانه‌سى

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տպագրութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆՑ ՄԸ

Առաջին էջի մեր Թերթօնը «Նօտարին Դղեակ»ը այսօր կ'աւարտի, եւ երկուշաբթի օրէն կը սկսինք հրատարակել դրամային տաղանդին էջին մէջ Բօլ Պէրթնէյի մէկ գեղեցիկ վէպը.

«ՍԻՐԱՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ»

որ հետաքրքրական ու զգայացունց պատմութիւն մըն է, սիրոյ փափուկ ու կնճռոտ դրւագներովը հիւսուած: Ձմրան գիշերներուն համար, երբ ձիւնն ու բուքը, անձրեւն ու ցուրտը վառարանին քով կը համախմբեն մեզ, մաքի հաճելի զբօսանք մը պիտի ըլլայ հետեւիլ այս արտաքոյ կարգի վէպին իրադարձութիւններուն, ուր սիրոյ ճշմարիտ կեանքը, որուն անվերջ վշտավագութիւններն են որ ի յայտ պիտի գան, խոր ազդեցութիւն մը ձգելով ընթերցողներուն վրայ:

Եթէ չենք սխալիր, առաջին անգամն է որ Բօլ Պէրթնէյի մէկ նոր վէպը հայերէնի կը թարգմանուի, որով մեր ընթերցողները աւելի պիտի ունենան գնահատելու անոր վիպական կարողութիւնները: Ուրիշ նոր վիպագիր մը՝ Բիէր որ Քուրսէյի «Բարիզի Գործաւորուհիներ»ը, զոր կը հրատարակենք մեր չորրորդ էջին մէջ, շատ մեծ ընդունելութիւն գտած է մեր ընթերցողներուն կողմէ, որոնք անյագօրէն կը լափեն զայն, առանց չափազանցութեան: Անշուշտ այս նոր վէպն ալ, իր ճարտար հիւսուածքով ու գեղեցիկ ճշմարտանմանութեամբ, ոչ նուազ շահեկանութեամբ եւ հաճոյքով պիտի կարդացուի:

Պրուսայէն Ա. էֆ. Ներսէսեան ղրկած է այս վէպին թարգմանութիւնը, որ պարզ ու դիւրահասկնալի է: Ուստի մինչեւ երկուշաբթի համբերեցէք կարդալու համար

ԲՕԼ ՊԷՐԹՆԷՅԻ
«ՍԻՐԱՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ»

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ՄՐՑՈՒՄ ՄԸ

«Պատրիարքարանէ Լայբըր»ու չորքին մէջ կարդացուեցաւ ապի օր հետեւեալը. «Միթիլէյի յոյն աղջիկ մը երէկ Պատրիարքարան դիմելով ընդունեց Հայ. Եկեղեցին, հայ երիտասարդի մը հետ ամուսնանալու համար»: Այս լուրը իբր սովորական անկարեւոր դէպք մը՝ ո՛չ նշանակութեան եւ ոչ խորհրդածութեան արժանի կը համարուի առաջին ակնարկով մը: Բայց երբ խնդրոյն պատճառաբանութիւնը նկատի առնուի, կը տեսնուի թէ այս պարզ կարծուած իրողութիւնը՝ նօրօրինակ մրցում մըն է զոր կը կատարեն յոյն աղջիկները հայ աղջիկներուն դէմ՝ ամուսին գտնելու համար:

Ո՛չ հայ դարձած յոյն օրիորդը եւ ոչ զայն կնութեան առնել ուզող հայ երիտասարդը կը ճանչնանք, հետեւաբար չենք կրնար կարծիք յայտնել թէ ի՛նչ պարագաներու արդիւնք է իրենց յարաբերութիւնը որոնք կը յանգին այսպէս ամուսնութեան, ոչ ալ կրնանք բ՛ակաւորապէս գիտնալ թէ ի՛նչ առաւելութիւններով օժտուած է Միթիլէյի աղջիկը որ կրցեր է գրաւել հայ երիտասարդին սիրտը, որ պէտք էր ազգակից աղջկան մը վերապահուած ըլլալ: Այլ միայն կատարեալ իրողութիւն մը կայ մէջտեղ որ կը ցուցնէ թէ յոյն աղջիկները յաղթող մրցում մը կ'ընեն հայ աղջիկներուն դէմ եւ կը յանկուցանեն հայ երիտասարդներու սիրտը, օրինաւոր ամուսնութեամբ նուիրագործելու չափ իրենց ազդած սէրն ու համակրութիւնը:

Եթէ այս դէպքը միակն ըլլար իր տեսակին մէջ կամ խիստ հազուադէպ, չարժեր թերեւս ուշադրութեան առնել զայն, այլ զի ամէն տարուան ընթացքին մէջ քանի մը անգամներ կը պատահին, անոր համար պէտք չէ աննկատ թողուլ եւ չքննել հոգեբանական պատճառը որ առաջ կը բերէ սոյն երեւոյթը:

Պէտք չէ անգիտանալ նախ թէ կը գտնուին երբեմն հայ երիտասարդներ ալ որ յոյն աղջիկ մը կնութեան առնել ուզած առեններնին՝ պայման չեն դներ անոր հայ պսակով կարգուիլ, այլ իրենք կը յօժարին աղջկան պատկանած Եկեղեցիին պսակով օրհնել իրենց միութիւնը:

Նոյնպէս մոռնալու չէ որ ամէն տարի քանի մը անգամ առիթը կ'ունենանք իմանալու թէ հրեայ աղջիկ մը Հայ. Եկեղեցին դիմելով քրիստոնէութիւն ընդունէր է նոյն այն նպատակով, այսինքն հայ երիտասարդի մը հետ ամուսնանալու համար: Բաւ է թէ հայ աղջիկներու դէմ մրցումը յոյն աղջիկներու կողմէն չէ միայն որ կը կատարուի, այլ նաեւ երբեմն հրեայ աղջիկներու:

Բնականաբար երկու պարագային Հայ. Եկեղեցին պատճառ մը չունի մերժելու իրեն դիմողները: Ընդհակառակը՝ պէտք է գոհունակութիւն ալ զգալ իրեն յարողներուն հանդէպ, բայց բոլոր առանց հետեւանքը աս կ'ըլլայ որ անոնք իրենց կը գրաւեն իւրաքանչիւրը մէյ մէկ հայ երիտասարդ իբր օրինաւոր ամուսին, մինչ հայ աղջիկներու բաժին ըլլալու էին անոնք:

Տարակոյս չկայ որ մեր գաղափարը այն չէ թէ պէտք է մերժել այդպիսի դիմումները եւ ոչ ալ այն՝ թէ հայ աղջիկներն ալ փոխադարձ մրցում բանալու են յոյն կամ հրեայ աղջիկներու դէմ՝ ճիշդ անոնց գործածած միջոցներովը. այլ աս միայն մատնանիշ ընել կ'ուզենք թէ ամուսնութեանց արդի նուազութեան մէջ, մինչ այնքան հայ աղջիկները երեսի վրայ կը մնան, երբեմն ալ օտարները կը յաջողին անոնց ձեռքէն խլել փեսացուները:

Անշուշտ պատճառ մը կայ որ այդ կարգի երիտասարդները օտար աղջիկները նախամեծար կը համարին քան հայ աղջիկները: Լոկ զգայամոլութեան արդիւնք համարել անցնիլ պէտք չէ: Ոչ ալ կ'անգիտանամ թէ ամէն մարդու պարտքն է իր ազգակիցներու մէջէն ընտրել իր կենակիցը՝ թէ՛ իր պատկանած հասարակութեան օգտին համար եւ թէ իր իսկ ներքին կեանքին անդորրութեան սիրուն. զի բնական է թէ ազգակից լծակիցները առաւել գաղափարակից եւ զգացակից կրնան ըլլալ, քան նորամուտ տարրերը: Բայց եթէ այս ամէն նկատումներուն հակառակ՝ արտաքոյթիւններ կը պատահին, պատճառը այն է որ մեր աղջիկները նուազ ճարտար են ամուսին ճարելու մասին քան յոյն եւ հրեայ աղջիկները: Ահա այս կէտն էր որ կ'ուզէինք հաստատել:

Բայց առաջ այսպէս ըլլալուն համար պէտք չէ որ հայ երիտասարդները չմտածեն թէ այդ ճարտարութիւնը շատ անգամ աղէտաբեր ալ կրնայ ըլլալ իրենց, մինչ հայ աղջկան անճարակութիւնը կը փոխարինուի ուրիշ այնպիսի գնահատելի եւ պիտանի ձիրքերով ու յատկութիւններով, որոնցմէ իւրաքանչիւր զուրկ է օտարուհին, որուն բոլոր շնորհը կը կայանայ միայն հրապոյր ազդելուն մէջ:

Ասոր համար խորհուրդ կուտանք այդ պարագային մէջ գտնուելու փորձութիւն ունեցողներուն՝ նախ աղէկ մը մտածել, երկար խորհրդածել եւ ապա որոշել, կեանքի մեծագոյն այո՛ն, կապելու համար իրենց կեանքը օտարուհիի մը հետ, որպէս զի մի՛ զղջեն վերջէն զգլխան՝ դառն յուսախաբութեան մատնուած առնելով զիրենք՝ հրապոյրի հրապուրին անցնելէն ետքը: Անդառնալապէս. Թէեւ չըլլայ ըսել թէ առանձինները քիչ անգամ չէ որ կը պատահին մենք եւ ուրիշ չատերը:

ՑՈՒՍԱՆ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԸ ՊԷՏՔԸ

Սսոյ Դպրեվանքէն զատ Կիլիկիոյ էն կարեւոր կեդրոնին՝ Ատանայի մէջ պէտք ունինք կեդրոնական երկրորդական վարժարանի մը կամ Կիլիկիոյ ուրիշ մէկ կարեւոր կեդրոնի մը մէջ ինչո՞ւ չունենանք երկրորդական վարժարան մը: Ո՛ւր դիմեն Կիլիկիոյ իւրաքանչիւր թեմերէն ուշիմ տղաք, առհմային բարձրագոյն կրթութիւն մը առնելու համար: Այս վարժարանին նիւթապէս եւ բարոյապէս առաւելութեամբ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը աջակից ըլլալու է, մէկ բառով Նորին Ս. Օծութեան բարձր հովանաւորութեան տակ գտնուելու է այս կրթական բոյնը, հաստատութիւնը: Այս ձեւը շատ օգտակար պիտի ըլլայ, որովհետեւ ամէն մարդ իրաւունք չպիտի ունենայ վարժարանին, այս ու այն աղօթուածին եւ կարգադրութիւններուն միջամտելու, գործի խառնուելու: Ահա ասոր երեւէն է որ դաստիարակութեան նուիրական գործը մանաւանդ գաւառներու մէջ մեծապէս կը վտանգուի: Անշուշտ այս վարժարանը գիշերօթիկ պիտի ըլլայ, ուր Կիլիկեցի շատ մը տղաքը եւ անոր աղաք պիտի կրնան երկրորդական կրթութիւն առնել եւ այլ եւ այլ առաւելութիւններ ընդգրկել:

Հօս, մեր Կիլիկեան վարժարաններու աւուռ ուսումը եւ կրթութիւնը, բարձրագոյն նախակրթարանի ծրագրէն անդին չանցնիր եւ փորձով կը տեսնենք թէ մեր միջավայրին համար շատ թերի է նախակրթական կրթութիւնը: Այդ է կրթական վարժարանը ո՛ւր որ բացուած ըլլայ, մրցումի մէջ պիտի ըլլայ օտար վարժարաններուն հետ: Նախ կ'արժէ չէնքը տնտեսական տեսակէտով չինել, ուսուցիչներուն ձեռնհասները եւ փորձառուները ընտրել եւ նիւթապէս լաւ վարձատրել զանոնք, իսկ Տնօրէնը՝ գաւառային կեանքը ուսումնասիրած կարող եւ ազդեցիկ ուսուցիչ մը, դպրոցը լաւ կերպով վարելու համար: Կարգապահութիւնը եւ բարեկարգութիւնը վարժարանին ջիղն է, մանաւանդ գաւառի մէջ, այդ մասին մեծ ուշադրութիւն ընելու է:

Ատեն մը Ատանայէն Պէրպէրեան վարժարանը զրկուեցան բաւական թուով աշակերտ պատանիներ, երկրորդական կրթութիւն առնելու համար:

Ատանայէն այսօր այդ պատուաւոր աշներով մինչ կը պանծայ, որոնք այլ եւ այլ պաշտօններ գրաւած են: Մինչդեռ էֆ. Պետրոսեան տարի մը ուսուցչութիւն ընելէ յետոյ հիմա բժիշկ է. Յարութիւն էֆ. Գուլումճեան իբրեւ ուսուցիչ բաւական տարիներ ազգին ծառայելէ յետոյ քանի մը տարիներէ ի վեր ալ գործոն դեր մը կը կատարէ իբր հոգաբարձութեան անդամ եւ վաճառականութեամբ կը զբաղի: Գոլասան էֆ. Գոլասեան հոգաբարձութեան եւ ուրիշ ժողովներու անդամ ու վաճառականութեամբ կը զբաղի՝ Պէրպէրեան վարժարանէն ելած օրէն ի վեր: Միսաք էֆ. Աւետեան՝ երկրաչափ եւ ճամբաներու շինութեանց պաշտօնեայ ու հոգաբարձութեան անդամ, Միսաք էֆ. Պզտիկեան՝ Ռէժիի պաշտօնեայ: Ռուբէն էֆ. Գալաճեան՝ այժմ վաճառական, բայց երկար տարիներ կրթական գործին սատարած է իբրեւ ուսուցիչ: Տակաւին ուրիշներ այլ եւ այլ գործերու մէջ փայլած են եւ պիտի փայլին, ու մինչ անկեղծ երախտագիտութիւն մը ունին յանձին Պէրպէրեան էֆ.ի եւ Պէրպէրեան հաստատութեան՝ Վերջապէս երկրորդական կրթութեան շնորհիւ երիտասարդ մը կրնայ յաջողութեամբ մտնել այլ եւ այլ գործերու մէջ: Վերջապէս մէկէ աւելի են այն օգուտները եւ դիւրութիւնները զորս Կիլիկեցին կը սպասէ երկրորդական վարժարանէ մը:

Կիլիկիոյ մէջ հիմնուելիք վարժարանը պէտք է ունենայ հաստատ եկամուտ մը, ի՛նչպէս Սանասարեան վարժարանը, միշտ կանգուն եւ յարատեւ մնալու համար: Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը լաւագոյն գործ մը ըրած կ'ըլլայ, իր հիմնելիք վարժարանին ապագան ապահովելով բարերարներու հաստատուն եկամուտով: Եթէ գեղեցիկ շէնք մը շինուի դպրոցին յատուկ եւ տարի մը այս ինչ հարուստին կամ բարերարին առատ կարողութեամբ մատակարարուի, երկրորդ տարին երբ եկամուտը դադրի, դպրոցը կը դադրի գոյութիւն ունենալէ, դասարանները հազիւ կազմուած, տղաք հազիւ ուսման ու գիտութեան ճաշակ առած եւ ուսուցչական խումբը հազիւ բան մը ըրած, տղաք կը ցրուին, ամբողջ դրամները կը վատնուին պարապ տեղը: Վարժարան մը յարատեւ վիճակի մէջ պահելու համար մէկ բառով հաստատուն դրամ պէտք է: Նախ կրթական շատ փայլուն գործ մը սկսելու չէ, աչքերը շլացնող, այլ համեստ պիւտճէով, համեստ եւ յարատեւ գործ մը: Ճիշդ ասոր համար է որ Պոլսոյ եւ գաւառներու մէջ շատ փայլուն կրթական հաստատութիւններ ունեցած ենք, բայց անոնցմէ շատեր կարճատեւ գոյութիւն մը ունեցած են, հաստատուն եկամուտ չունենալնուն համար: Կիլիկեցին ջերմ բաղձանքն է որ, Ս. Կաթողիկոսը իր հիմնելիք բարձր կրթական հաստատութիւններու համար տեւական եւ հաստատ պիւտճէով գործ մը սկսի: Հեղեղի պէս դրամի պէտք չունինք, այլ միշտ հոսուն առուակի մը:

Ատանա Տ. Ե. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

ԱՂՔԱՏԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

Վերջերս Արամ Անտոնեան խմբագրական մը մէջ կը նկարագրէր եկեղեցիներու եւ գերեզմանատուներու դռները մուրացիկներու կողմէ պաշարուած ահռելի տեսարանները, որոնք դժգոհութեան առիթ դարձած են նոյն սրբավայրերը այցելողներուն:

Համակրելի հրապարակագիրը կը նկարագրէր նաեւ մուրացիկներու աղեղ շահատակութիւնները, որոնք երբեք ճշմարիտ աղքատներու գործը չեն կրնար ըլլալ:

Անշուշտ ո՛չ նոյն խմբագրականին եւ ո՛չ այս տողերուն նպատակն է գայթակղեցնել մարդերը՝ անկարեկից գտնուելու կարօտեալներուն հանդէպ, որոնք ինչպէս գրուած էր՝ արդարեւ այնքան «լայն մարդասիրութեամբ» մը թոյլատուութիւն կը գտնեն Թաղականին, Աղքատախնամին ու ըսենք՝ ժողովուրդին ալ կողմէ:

Տարակոյս չկայ որ դարերէ ի վեր հայ ժողովուրդին էութեան մէջ խորունկ կերպով արմատացած է աղքատներուն օգնելու աւետարանական պատուէրը, եւ անշուշտ այս մասին գովեստի նախադասութիւններ միայն կրնանք ասել մեր համայնքին բարեպաշտական զգացումին համար:

Եւ սակայն՝ ինչպէս իրաւամբ կը շեշտուէր նոյն խմբագրականին մէջ՝ պէտք չէ որ առանց վերապահութեան ի գործ դրուի կարօտին օգնելու այդ առաքինական «առատութիւնը»:

Ա. Մուրալու անհարկի ձեւեր, ու Բ. Անկարօտ մուրացիկներու գոյութիւնը՝ ուշադրութեան առնելիք պարագաներ պէտք է համարուին:

Իրապէս աղքատին, համեստութեամբ մուրացողին բան մը չենք կրնար ըսել, բայց այդ ինչ տեսարան ու մուրացկանութեան այդ ի՛նչ անօսր դերակատարներ են որ երեւան եկեր են Բերայի գերեզմանատան մէջ, բարեպաշտ այցելուները զանազելու առարինան:

Պոլսեցին առանց իրեն պարտքը չունեցող համար չէ անշուշտ որ կը գրենք այս տողերը, այլ մեր նպատակն է գաւառի ազգայինն ալ մատնացոյց ընել այս առթիւ:

Պոլսեցին գիտցած ու տեսած մուրացկանութեան աղեղ երեւոյթները եւ ու-ֆարոս —ինչպէս կ'ըսէ հասարակութիւնը՝ կեղեղեւ —մուրացիկներ հոս ալ գոյութիւն ունին: Բայց կայ կէտ մը, որուն մասին կը կարծենք թէ բաւական տարբերութիւն կայ Պոլսոյ ու գաւառի աղքատներուն ըմբռնումներուն միջեւ:

Մեր համոզումն այն է որ մայրաքաղաքի աղքատները համեմատաբար աւելի լայն շրջանակ մը ունին բարեգործելու. բարեպաշտական նուէրները քիչ քանակութեամբ չէ որ կը տրուին եկեղեցիներու բարեգործութեան կամ մատակարարութեան եւ կրթական հաստատութեանց օգտին՝ երբ աղքատները կամ Աղքատախնամներն ալ զանոնք չեն առնուր միւս կողմէ:

Մերը, սակայն, տարբեր է բոլորովին: Մեր համայնքը երբեք գաղափար չունի այն խնայողութեան վրայ թէ ո՛ւր որ աղքատասիրութիւն կայ, հոն անպատկառ գոյութիւն կ'ունենայ մուրացիկներու անհնցուն դասակարգ մը: Ուստի, պարզապէս եկեղեցի անունով խիստ քիչ նուիրատուութիւն տեղի կ'ունենայ, որովհետեւ կ'առարկուի թէ «Եկեղեցին ո՞վ պիտի ուտէ.» իսկ դպրոցի անունով հազիւ երբեք՝ այն ալ մասի վրայ համբուռ քանի մը կրթասէրներու կողմէ: Ժողովուրդին ամբոխած հասկացքը աս է թէ ընտանեկան երջանկութիւն, հոգիի փրկութիւն, ննջեցեալի հանգիստ եւ ուրիշ ամէն բարիքներ ապահովելու ամէնէն կարուկ միջոցն է աղքատի անունով ասուրք տալ. բնաւ խնդիր չէ աղքատին իրական կամ անուանական ըլլալը:

Մարդիկը այս գաղափարով առաջնորդուած՝ բնաւ օր մը անդրադարձած խորհած չունին թէ Յիսուս իր արտասանած երանութեանց շարքին մէջ՝ միայն «Երանի ողորմածաց» ըսաւ, եւ թէ Աւետարանին մէջ կան սկզբունքներ՝ որոնք տարբեր առաքինութիւններ ալ կը ջատագովեն: Աս է մեր գաւառի ժողովուրդին դարաւոր անհաստութիւնը, եւ չենք կարծեր որ շատ տարբեր ըլլայ ուրիշ գաւառներու ժողովուրդներունը:

Երբ աս է համայնական կեանքի մէջ մեր ժողովուրդին ըմբռնումը, անշուշտ զարմանալի չպիտի թուի՝ եթէ անոր ցոլացումը տեսնենք մեր վարչական կեանքին մէջ ալ, որ բնականապէս խառնամ պիտի ըլլար առաջնոյն:

Դեռ քանի մը օր առաջ առիթ ունեցանք տեսնելու անցեալ եկեղեցիի ներկայ տարեշրջանին նախահաշիւը, որուն մէջ աղքատի անունով 12,500 ղրշ. նպաստ սահմանուած է՝ (թէեւ գործադրութեան ատեն այս սահմաններէն կ'անցնի բաղմատած նպաստին քանակը.) ու յանուն աղքատաց ալ՝ 14,000 ղրշ. ենթադրուած, (եկեղեցիի նուէրներու գլուխէն շատ աւելի): Միւս կողմէն՝ կրթականին պէս կարեւորագոյն պէտքի մը համար նախահաշիւին մէջ միայն 6350 ղրշ. տրամադրուած է. գրեթէ կէսը՝ աղքատներու համար սահմանուած գումարին, մինչ դպրոցով ձեռք բերուելիք կրթութիւնն է որ սատարէ պէտք է փոխանցմարդը պիտի հանդիսանայ աղքատութեան չարիքին: Չենք կրնար մեղադրել նոյն նախահաշիւը շինող Ազգ. Քաղաքական Ժողովը, որովհետեւ աւելի առաջ կրթական վարկը նոյն չափին եւ ապահովութիւնն ալ չունէր, եւ ներկայ Ժողովին բարեկարգութեամբն էր որ արդի չափին վերածուեցաւ: Մեղադրելին ժողովուրդն է: Ուստի, մեր ժողովուրդը նոյնութեամբ կը շարունակէ առաւել տարի իր բարեպաշտական տուրքին մէկ մասը անդէպ կերպով վատնելու, քանի որ ո՛չ ոք կրնայ հասկցնել՝ թէ քաղքերու մէջ աղքատի արհեստական ծպտումով ներկայացող ամէն նպատակաւոր իրապէս կարօտեալ մըն է, նման Յիսուսի ժամանակակից եւ անոր գթութեան հրաւէրին արժանացած աղքատներուն: Արդարացի չէ՞ ըսել՝ թէ մամուլէն աւելի՝ մեծ պարտականութիւն ունի մեր եկեղեցականութիւնը, յաճախ եւ աղաւ պատճառներով բացատրելու ուղղութեան մը բերելու համար մեծ մասամբ լուսաւորեալ կազմակերպելու անհնարին մեր ժողովուրդը, որպէս զի իր առաքինական գործառնութեանց հետ՝ կարենայ լաւ ուղղութեան մը մէջ դնել նաեւ իր հոգեւոր-բարոյական տնտեսութեան բաժինը:

Եդեսիա Գ. Կ. Ո.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԹԷ ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ Պ. ՀԱՆԱՇԻ

Ճապոնական դիւանագէտին յայտարարութիւնը. — Խեղդուած խաղաղ լուծում մը. — Հիւսիսային ծովի միջադէպը. — Կացութիւնը Բորթ-Արթուրի առջեւ. — Չին եւ Ճապոն:

Բարիզ, 7 Նոյեմ. — Մաթէն հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Լոնտոնէն իր թղթակիցէն. — «Լոնտոնի ճապոնական դեսպան Հայաշի կոմսը, այս իրիկուն զիս ընդունեց, ըստ սովորութեան շատ սիրալիր կերպով: Ն. Վսեմութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեցի զանազան երկիրներու մէջ եղած յայտարարութեանց, մանաւանդ Պիոս Ժ. Պապին խօսքերուն վրայ՝ պատերազմին համար, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգաց մէջ խաղաղութիւնը հաստատուած տեսնելու մասին յայտնուած փափաքին նկատմամբ: Հայաշի կոմսը պատասխանեց.

«Վայրկեան մը իսկ կարծելը սխալ է թէ Ճապոն ուրախ է այս պատերազմին համար եւ կամ թէ բուռն ցա է եւ խարին արդիւնքին առարբեր զգացումով մը ձեռնարկած է պատերազմի: Ճապոն պատերազմ չուզեց. Ռուսիա զինքը մղեց պատերազմի, եւ ո՛րքան ատեն որ Ռուսիա հարկադրէ զայն պատերազմելու, Ճապոն ինքզինքը պիտի պաշտպանէ իր բոլոր միջոցներովը եւ ամբողջ ժողովուրդի մը բացարձակ եւ միահաղոյն աջակցութեամբ: Ճապոնի կողմէն հաշտութեան որ եւ է առաջարկութիւն չի կրնար ըլլալ:»

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՑԱՂԹԱԿԱՆ ՍԷՐԸ

Ե.

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔ

— Շատ պարզ է բանս, յարեց Հանրի: Դուք էք որ Պուա-տ'Ամօրի վաճառման ձեւակերպութիւնները առաջ կը տանիք. ինծի ծախեցէք զայն՝ տիկին տը Բէրհուարնէի վրայ ունեցած ձեր պահանջին փոխարէն: Գաղջուած երկու հարիւր հազար ֆրանքին տեղ ընկալագիր մը կուտամ ձեզի: Դուք մէկ քառորդ կը շահիք ձեր պահանջին վրայ, մինչ ես ամբողջ երկու հարիւր հազար ֆրանքը կը կորսնցնեմ:

Զզուշելի ծիծաղ մը արձակեց նօտարը: Ո՛չ աչքերուն կը հաւատար եւ ո՛չ ալ ականջներուն: Իր հոգին չէր կրնար ըմբռնել այդ վեհանձնութիւնը:

— Այդ բանը պիտի ընէք, կակազեց Պրիւլէ այնպիսի թերահաւատ շեշտով մը, որ հակառակ պարզուած ողբերգական տեսարանին, Հանրի չկրցաւ իր ծիծաղը զսպել:

— Բացարձակ առաջարկ մը կ'ընեմ ձեզի, պատասխանեց Հանրի:

Տենդոտ ձեռքերով, նօտարը բացաւ գրասեղանին գզրոցը, եւ անոր մէջէն դուրս հանեց սպասոր թղթածրար մը, զոր Հանրիի երկարեց: Յետոյ երեք տողերով ընկալագիր մը գրեց, որուն մէջ կը յայտնէր թէ կոմսուհիէն ստացած է հարիւր ութսուն հազար ֆրանքի գումարը, առանց առարկութեան միջոցին փոխ առնուած Սէն-Բոլի նօտար Պ. Պրիւլէէն:

— Լաւ, ըսաւ Հանրի, թանկագին ընկալագիրը ծալլելով եւ գրպանը դնելով:

Յետոյ նօտարին թիկնաթոռին վրայ նստելով, խոշոր տառերով գրեց սա յայտարարութիւնը.

«Ստորագրեալս, Հանրի Կիւյոն, կը յայտարարեմ թէ 189... յուլիս 4ի օրը, Պ. Պրիւլէէ ստացած եմ տիկին տը Բէրհուարնէի վրայ ունեցած պահանջի թուղթերը, որոնց փոխարէն կը հրաժարիմ արդարութեան դիմելու իրաւունքէս, Պրիւլէի կողմէ ինծի յանձնուած չըլլալուն համար աւանդուած պանքային քօտն արժեթղթերը, 200 000 ֆրանքի արժէքով: Այդ գումարը կը պատկանի միլորտ Կօելլայի ժառանգութեան, որուն աւանդապահն էր ինք:»

Այս անխարդախ յայտարարութեան տակ ստորագրեց Հանրի Կիւյոն:

— Հիմա, ձեզի մէկ բան միայն կը մնայ ընելիք: Ձեր նօտարական գրասենեակը ծախեցէք, որ յիսուն հազար ֆրանք մը կ'արժէ, եւ գացէք ուրիշ տեղ նոյնքան գլխանդ ճարը, բայց կը յանձնարարեմ որ պարկեշտ մարդ մը ըլլաք:

— Կը խորհիմ այդ բանին վրայ, ըսաւ նօտարը, երկար շունչ մը քաշելով:

Հակիրճ այլ բարեբեր գործողութիւն մըն էր ասիկա: Հանրի գրասենեակէն դուրս ելաւ, միտքը հանդարտ եւ սիրտը գոհ:

Միեւնոյն ատեն արդարացի եւ ներողամիտ զգացում չէ՛ր շարժած: Ցանցառները հարուստներ առեն զգլուխն ճամբաները չէր փակած անոր առջեւ: Մէկ անգամէն երկիրը ողողած էր ճշմարիտ պատուհաս մը:

Աւա՜ղ, Պուա-տ'Ամօր դարձին, սուգը պիտի գտնէր ընտանեկան յարկին մէջ:

Կոմսուհին ժամէ ժամ կը սպասէր: Ձայնը շատ թոյլ կ'ելլէր. կեանքը բոլոր մարած ըլլալով իր մէջ, անշարժութեան կը մատնէր անդամները, բայց իմացականութիւնը անվթար մնացած էր մինչեւ այն ատեն: Հիմա որ երէցին ուսած արձակումը եւ աղջկանը արցունքները իր մազերէն մաքրած էին զինքը, պաշտամունքով կը սպասէր գերագոյն վայրկեանին:

Ժամը չորսն էր երբ Հանրի ներս մտաւ այն սենեակէն, ուրկէ հեռացած էր առաւօտին ու աղաւար սրտով:

Հիւանդը չէր փոխած իր դիրքը: Բարձերուն կռթնած, կը դիտէր լոյսին ներս թափանցելը վարագոյրէ զուրկ պատուհաններէն: Թանիյա Իվօն եւ Ֆանթ առաջարկած էին փեղկերը գոցել: Բայց կոմսուհին չէր հաւնած:

— Ո՛չ, վայրկեանը հեռու չէ, երբ աչքերս ալ եւս չպիտի տեսնեն լոյսը, ըսած էր կոմսուհին մեղմօրէն. Թողէք որ բիբերս լեցուին լոյսով, յաւիտենական արշալոյսին պայծառութեան հանդէպ բացուելէ առաջ:

Հանրի այդ վիճակին մէջ գտած էր օրհնուտկանը: Աս վերջինը երբ տեսաւ Հանրիի ներս մտնելը, քովը կանչեց զայն, ախորժութեամբ ըսելու համար անոր.

— Զաւակս, երջանիկ պիտի ըլլաք, որովհետեւ Աստուած ձեզի երջանկութիւն պարգեւած է արդարներուն ամէնէն հռչակաւորներուն միջոցաւ: Պիտի փափաքէի իմ հարսանեկան նուէրս ընել: Երկինք չուզեց այդ բանը: Հոս այս ընտանեկան յարկին տակ կը մեռնիմ, որ իմինս եղաւ երբեմն, բայց ալ եւս ինծի չէ վերադարձեր: Եթէ երբեք հանդիպէք այն մարդուն, որ այնքան անգթօրէն վարուեցաւ ինծի հետ, ըսէք իրեն թէ ներած եմ:

— Տիկին, այդ մարդը իր յանցանքը ճանչցաւ, պատասխանեց Հանրի Կիւյոն, որ կէս մը վեհանձն ըլլալ չէր գիտեր: Ուզեց դարմանել իր յանցանքը, եւ ասոր ապացոյցը ահաւասիկ ինծի: Ահաւասիկ պահանջի այն թուղթերը, որոնցմով ձեր վրայ առնելիք ունէր: Անանք ձեզի կը վերադարձնէ առանց ինք ալ բան մը կորսնցնելու: Պուա-տ'Ամօր ձեզի կը վերադառնայ ալ եւս, եւ նօտարը ա՛լ եւս պահանջ չունի ձենէ...

— Օ՛հ, յարեց օրհնուտկանը, երիտասարդին ձեռքերը սեղմելով, Նախախնամութիւնը ձեզի աջակցած է, այս վերջին մխիթարութիւնը պարգեւելու համար ինծի իմ յետին վայրկեաններուս մէջ: Այսուհետեւ ի՛նչ պիտի ընեմ այդ ինչքերը: Ձեզի թո՛ղ վերադառնան անոնք: Հարսանեկան նուէրս թո՛ղ ըլլայ, Իվօնի արուած:

Մինչեւ իրիկուն քաշքշեց եւ առանց տառապանքի մեռաւ կոմսուհին, իր մտաւոր կարողութիւնները չկորսնցնելով մինչեւ հոգին աւանդած ատեն:

— Զաւակս, արժանի չէի որ Աստուած այսքան հանդարտ մահուամբ մը վերջ տար կեանքիս: Կը մաղթեմ որ երջանի՛կ կեանք մը պարգեւէ ձեզի:

Հանրի Կիւյոնի եւ Իվօն Բէրհուարնի

Դիտել տալէ թէ չատեր կան կարծող որ Ռուսիա, իր արժանապատուութիւնը եւ ազդեցութիւնը փրկելու համար, չի կրնար հաշտութիւն առաջարկել եւ թէ մինչեւ վերջը պէտք պատերազմի։ Դեսպանը պատասխանեց թէ Ռուսիա ինչ անտակ պատճառներ ալ ունենայ պատերազմը շարունակելու, առ բացարձակապէս յայտնի է թէ Ճարոն պէտք է պաշտպանողական վրայ մնայ եւ թէ Ճարոն ալ պէտք հարկադրուի շարունակել պատերազմը, թէեւ մեծապէս կը ցաւի։ Հարցուցի Հանոշի կամաւ թէ ինչ պէտք ընէր Ճարոն երբ երկու տէրութիւններ, որոնց բարեկամութիւնը թէ' Ճարոնի եւ թէ Ռուսիոյ հանդէպ անվիճելի է, հարկադրէին Ճարոնի եւ Ռուսիոյ թէ արդարացի են, մարդկութեան անունով դադրեցնել այդ ահարկու կոտորածները, կռուող զինադադարը եւ Ճարոնի օրինաւոր պահանջումները ներկայացնել Լա Հէյի դատարանին։ Դեսպանը ըսաւ թէ այդ մասին կարծիք մը յայտնելու վիճակին մէջ չէ գտնուիր։ Հարցուցի դեսպանին թէ ինչ է իր գաղափարը Բորթ-Արթուրի գրաւման թուականին վրայ։ Հանոշի կոմսը պատասխանեց.

«Այդ մասին անձնապէս գաղափար մը չունիմ։ Սա գիտեմ թէ Ճարոնի մէջ վայրկեանէ վայրկեան Բորթ-Արթուրի անձնատուութեանը կը սպասուի, սակայն իմ կողմէ լրագիրներուն հաղորդուած լուրերէն զատ ուրիշ տեղեկութիւն մը չունիմ։ Բորթ-Արթուր վաղը կամ մէկ ամիսէն իյնայ կամ ոչ, առաջինն եմ Շթէսլի զօրավարին եւ անոր քաջարի զինուորներուն վրայ սքանչացողը։ Բորթ-Արթուրի պաշտպանութիւնը ամէն անասկէտով պատիւ կը բերէ ռուսական զէնքերուն»։

Հարցուցի թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ Բորթ-Արթուրի պաշարումը այնքան դրամական կերպով չի կատարուիր եւ թէ նաւակները մինչեւ միջոց մը կը գտնեն' խոյս տալու ճարոնական մարտանաւերէն։ Դեսպանը պատասխանեց թէ առաջ պատճառն է ընդարձակութիւնը եղերքներուն այն թերակղզիին որուն վրայ կը գտնուի Բորթ-Արթուր։ Այդ եղերքին ընդարձակութեան հետեւանքն է որ ճարոնական նաւերը չեն կրնար պէտք եղածին պէս հսկել երթեւեկող նաւերուն վրայ։

Պալթիկի ռուսական նաւատորմին նկատմամբ ալ Հանոշի կոմսը սապէս խօսեցաւ.

«Այդ նաւատորմին նկատմամբ կարծիք մը չունիմ։ Սա միայն կրնամ ըսել թէ Մայրագոյն Արեւելք ժամանելէ առաջ երկար ուղեւորութիւն մը ունի կատարելիք եւ թէ այն պարագային երբ հասնի— ինչպէս կ'ըսուի թէ պէտք ընէ— Ռէիւնիոնի եւ Մադակասքարի միջնագոյն գետնուած փոքր ինչ կղզիներու մէկին եւ կամ մէկ քանիին առջեւ, մինչ շատ հեռուն պէտք գտնուի չինական ջուրերէն։ Գալով Հիւսիսային ծովի միջադէպին, կ'ուզեմ յայտարարել թէ չատ տարօրինակ էր կարծելը որ ճարոնական թորփիլնաւեր կը գտնուէին հոն, կամ կը գտնուին եւ կամ գտնուած են։ Կը փափաքիմ ըսել թէ որ եւ է Ճարոն, կամ անոր ուղղակի կամ անուղղակի ծառայութեանը մէջ գտնուող որ եւ է անձ հոն 21էն 22ի գիշեր Տոկկեր-Պանքի ներկայ չէր, այն գիշերը երբ միջադէպը պատահեցաւ։ Վիքթորիայէն (բրիտանական Քօլամպիա) հեռագիր մը զոր երէկուան եւ այսօրուան լրագիրները հրատարակեցին, կ'ըսէ թէ Քանթոնի ամերիկեան հիւպատոսը յայտարարեր է որ ամէն ինչ առաջ Չին տարեկան գանձ մը պէտք վճարէ ճարոնական գանձուն, թէ Ճարոն վերջապէս իր գերիշխանութիւնը պէտք հաստատէ Չինու վրայ եւ թէ ճարոնական պաշտօնատարներ արդէն լուելեայն կը կառավարեն Չինը։ Այս յայտարարութիւնը ծաղրելի է։ Ճարոն իր առեւտրական չահերը պաշտպանելէ զատ ուրիշ գործ մը չունի Չինու մէջ, բնաւ չի փափաքիր ձեռք դնել չինական որ եւ է երկրի վրայ։ Եթէ ներկայ պատերազմին մէջ մեր բանակ' երը յաղթեն, Մանչուրիան Չինու պէտք վերադարձնենք' փոխանակ զայն պահելու իբրեւ գրաւուած նահանգ մը։ Գալով Չինու կողմէ ճարոնական գանձուն եղած տարեվճարին, ամերիկեան հիւպատոսը մոռնալով բանը կրնայ ըսել նաեւ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի որոնք երկու տարիէն համանման վճարում մը պէտք ստանան Չինէն։ Իրաւ կան անձեր որոնք ամենէն արտառոց ծրագիրները եւ ամենէն մառոցածին մտադրութիւնները կը վերագրեն մեզի։ Այսօր կ'ամբաստանեն մեզ թէ կ'ուզենք տիրանալ չինական վիթխարի կայսրութեան։ Երէկ ալ կ'ըսուէր թէ Հնդկաչինը մինչեւ որ Ֆրանսացիներուն ձեռքէն չառնենք, պիտի չհանգստանանք։ Աւելի առաջ Հոլանտացիները մտահոգութեան մէջ էին, վասն զի կը կարծէին թէ կ'ուզենք իրենց ձեռքէն առնել Ճավան, Սումաթրան, Ջէլէպաները եւ Պօրնէօն։ Ո՞րքան ամփոփութեան արդիւնք են այդ շաղակրատութիւնները։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ այդ մարդիկ, իրենց բուռն երեւակայութիւնը, կը մոռնան թէ Ճարոն, դարերով եւ իր գոյութեան ամբողջ շրջանին մէջ, ակիզբէն ի վեր բաւականացած է իր ունեցած երկիրովը։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ այդ մարդիկ չեն յիշեր թէ Ճարոն, ուրիշ տէրութեանց ըրածին հակառակ, բնաւ չէ փափաքած երկիրը ընդարձակել հիմնական սահմաններէն անդին, բացի Բորթ-Արթուրի եւ Ֆորմոզայի պարագայէն։ Ինչպէս կը մոռնան թէ երկրային տիրապետութեանց ցանկութիւնը Ճարոնի վեհապետին եւ ժողովուրդին յատկանիշ չեն կազմեր։ Ուրեմն ինչ պատճառ կայ որ յանկարծ բռնէինք երկիրներ ընդարձակելու այդ յիմարական փափաքէն։ Ճարոնի ժողովուրդը կը գոհանայ իր ունեցած երկիրովը. կ'ուզէ որ զինքը հանդարտ թողուն հոն։ Նաեւ միակ փափաք մը ունի, այն է խաղաղութեամբ ապրիլ ամբողջ աշխարհի հետ։ Իր երկրին առեւտրական միջոցները միայն զարգացնել կ'ուզէ. առեւտրական կատարեալ ազատութիւն ունենալու փափաքող է Մայրագոյն Արեւելքի մէջ, որ իր առեւտրական օրինաւոր չրջանակն է։ Հոն ոչ թէ պատերազմի, այլ խաղաղութեան ըղձաւոր է' իր առեւտրական միջոցները զարգացնելու համար։ Եթէ ենթադրողներ կան թէ Ճարոն իր արիւնին եւ գանձուն յաւագոյն մասը կը վատնէ ասոնցմէ զատ ուրիշ պատճառի մը համար, այդպիսիներուն կը յայտարարեմ թէ ճարոնական ժողովուրդին ասնդութիւններուն, յատկութեանց եւ խառնուածքին տեղեակ չեն։»

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը.— Հիւսիսային ծովին միջադէպը — Բորթ-Արթուր։

Բարիզ, 7 նոյեմ. — Բեղերապուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն. — Ռոժէսթվէնսքի ծովակալին այն չորս սպաները որոնք Բեղերապուրկ ժամանեցին, մարդու հետ չեն տեսակցիր, բայց ծովակալ մը որ Պալթիկի ռուսական նաւատորմին հրամանատարին տեղեկագրին տեղեակ է, սա ամփոփումը կ'ընէ. — «Վերջին մասին չորս զրահաւորներուն վրայ չորս սպաներուն կարգն էր հսկել. Իւրաքանչիւրը տեսաւ թէ ռուսի կողմէն թորփիլանաւ մը կու գար իր վրայ։ Այդ թորփիլանաւերը որոնք ժամանակին լուր առած չէին նաւատորմին ժամանմանը վրայ, վասն զի տասը ժամ կանխած էր, չոգեպինդ կը յառաջանային անոր հասնելու։ Իսկայն թնդանօթները գոռացին. նաւերը իրենց խոշոր եւ փոքր թնդանօթներով սկսան կրակ ընել. մշուշին հետեւանքով ռումբերը ինկան ռուսական նաւերու վրայ եւ հետեւաբար նշանառութեան գիծին վրայ գտնուող ձկնորսի նաւերու վրայ»։ Բեղերապուրկէն սպաներ պիտի զրկուին Պալթիկի ռուսական նաւատորմին որ ժամը ինը մղոն արագութեամբ միայն պիտի յառաջանայ, որովհետեւ այդ սպաները, Մայրագոյն Արեւելքի չոգենաւով պիտի կրնան անկէ առաջ Սինկափուր հասնիլ։ Ուղեւորութեան այդ դանդաղութիւնը կը հաստատէ այն հեռագիրը թէ Պալթիկի ռուսական նաւատորմին մարտին միայն պիտի կրնայ Բորթ-Արթուրի ջուրերը հասնիլ։ Մինչեւ այն ատեն Բորթ-Արթուր պիտի կրնա՞յ դիմադրել, Ապագային յայտնի պիտի ըլլայ։ Ամէն պարագայի մէջ կարելի է վստահ ըլլալ թէ ռուսական պահակազօրքը մինչեւ իր վերջին չունչը պիտի մաքառի. հետեւեալ տեղեկութիւնը որ բարձրագոյն չրջանակէ մը հաղորդուած է, կը հաստատէ այդ պարագան.— Մէկ մասը Շթէսլ զօրավարին այն հեռագրին որով կայսերական օրհնութիւնը կը խնդրէր, չհրատարակուեցաւ։ Այդ մասը կը ծանուցանէր կայսեր թէ Բորթ-Արթուրի սպաները որոշած էին մեռնիլ քան թէ անձնատուր ըլլալ։ Դժբաղդաբար այդ որոշումը հետեւանքն էր Օեամա մարէչալին կողմէ Բորթ-Արթուրի պահակազօրքերուն եղած առաջարկութեան թէ Բորթ-Արթուրը եւ նաւաբաժինը յանձնեն, մասը եթէ յանձնեն, թող պէտք այս իսկ պատերազմի պատւոներով մեկնիլ' Քուրոբաթքին զօրավարին մօտ երթալու համար։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Էրլուենկչանի գրաւումը.— Կատաղի յարձակում.—Հին քաղաքին հրդեհը — Թոկօ ծովակալին նաւաբաժինը։

Բարիզ, 7 նոյեմ.— Չէ-Ֆուէն նոյեմ. 6 թուականով կը հեռագրեն.—Թոքիոյէն ուղղուած հեռագիր մը տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Ճարոններուն յառաջացմանը վրայ մինչեւ հոկտ. 29. Նաեւ կը հաստատէ Էրլուենկչանի գրաւման լուրը' Ճարոններուն կողմէ։ Տալնիէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, Ճարոնները հոկտ. 31էն թափեր են իրենց ամէնէն մեծ ճիգերը. անոնց կորուստը կ'երեւայ թէ խիստ չատ է։ կ'ըսուի նաեւ թէ այդ թուականին Բորթ-Արթուրի հին քաղաքը կ'այրէր։ Չէ-Ֆուի ճարոնական հիւպատոսը կը յայտարարէ թէ այսօր որ եւ է տեղեկութիւն չէ առած։ Բորթ-Արթուրի մասին լուր բերող նաւը այս իրիկուան ժամանեց, սակայն ճարոնական հիւպատոսարանին մէջ բացարձակ լռութիւն կը պահուի։»

Լոնտոն.—Թոկօ ծովակալը զօրացուցած է այն նաւաբաժինը որ հիմա կը գտնուի չինական եզերքին մօտ, վասն զի կը վախնայ թէ մի՛ գուցէ Բորթ-Արթուրի ռուսական մարտանաւերը չէզոք նաւահանգիստ մը երթան։ Ճարոնի նաւային սպաները կը յայտարարեն, սակայն, թէ լուր առած են որ Ռուսերը իրենց մարտանաւերուն չատերին թնդանօթները եւ ռազմամթերքները ցամաք հանած են' Բորթ-Արթուրի ամրոցներուն պաշտպանութեան օգնելու համար։ Ինչպէս յայտնի է, Բորթ-Արթուրի ռուս ծովակալը յանդուգն մարդ մըն է։ Այն պարագային երբ ճարոնական ռումբերը մինչեւ նաւահանգիստ հասնին, հաւանական է որ դուրս ելլելու փորձ մը կատարէ։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Երկու բանակները դէմ առ դէմ.— Ճիճուռական գործողութիւններ.— Շա-Հոյի եզերքին վրայ։

Լոնտոն, 7 նոյեմ.—Մուքտէնէն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Երկու բանակներուն միջեւ եղած հեռաւորութիւնը այնքան քիչ է որ մէկին կամ միւսին կողմէ որ եւ է չարժում կրնայ ընդհարում մը առաջ բերել։ Ճարոնները միայն գիշերային յարձակումներ կը կատարեն, Ռուսերուն կողմէ գրաւուած գիւղերը ամրացնելով։ Միւս կողմէ Ռուսերն ալ հետաղօտիչներ կը ղրկեն, որոնք գիշերները կը մտնեն Ճարոններուն գրաւած գիւղերը, ուր խուճապ առաջ կը բերեն։ Վերջերս այդ հետաղօտիչ խումբերէն մէկը յաջողեցաւ երկու փոքր ռումբ նետել ճարոնական սպաներուն գտնուած տեղը։ Կը կարծուի թէ ճարոնական բանակը Բորթ-Արթուրի զինուորական գործողութեանց արդիւնքին կը սպասէ' Քուրոբաթքին զօրավարին դէմ քալելու համար։ Օեամա մարէչալին բանակը կորսուր թիւով նոր զինուորներ ստացաւ։ Շաբաթի մը չափ զարմանալի օդ մը ըրաւ եւ յետոյ ջերմաչափը յանկարծ քանի աստիճան վար իջաւ, Այսօր առաջին անգամ ըլլալով ձիւն կը տեղայ։

—Մուքտէնէն ռուսական ընդհանուր բանակատեղին հետեւեալը կը հեռագրեն.— Ռուսական եւ ճարոնական բանակներուն գործունէութիւնը անընդհատ կը չարունակէ։ Հակառակորդ զօրութեանց առաջ մասը դիրքեր կը գրաւեն դաշտին մէջ։ Ճարոնները ձեռք անցուցած են Հանկիաւայի բլուրը եւ Ռուսերն ալ' Մալըանիէնը։ Ճարոնները Հանկիաւայէն զոր հոկտ. 12էն առին Ռուսերուն ձեռքէն, հիմա կը ռմբակոծեն Ռուսերը' անընդմէջ գործուած թնդանօթներով։ Ռուսերը կ'աշխատին վերստին տիրանալ այդ տեղին որ ամբողջ գիծին ամէնէն կարեւորն է։ Ռուսերը կորուստներու կ'ենթարկուին Բինչիաոհոսի մէջ, ուր անոնց յառաջացման ճարոնական աջակողմին հետ ուղղակի հպման մէջ, չատ ենթակայ է յարձակման։ Ճարոնները իրենց դիրքերը կը գործածեն Շահօրուի կայարանին զօրամասը։ Բարձրադիր առաճակը միշտ կը զօրանայ։ Ամբողջ գիծին վրայ դիրքերու առաւելութիւնը քիչ մը նպաստաւոր կ'երեւայ Ճարոններուն։ Չինացիները սովորութիւն ըրած են չէնքերը փլցնել, անոնց փայտերը իբրեւ վառելափայտ գործածելու համար։ Զինուորներն ալ իրենց վար կ'առնեն տուներուն տանիքները եւ փայտակները կը ծախեն, որպէս զի բոլորովին չմնացուին։ Այդ պատճառով է որ Քուրոբաթքին զօրավարը հրամայեց խնայել տուներուն, որովհետեւ նախ անհրաժեշտ են Չինացիներուն եւ երկրորդ օգտակար են բանակին։ Զինուորները չատ անգամ կը պատսպարուին երկու բանակներու' երկայնքը փորուած խրամներու մէջ եւ մեծ քաջութեամբ կը տանին տառապանքը. չատ անգամ օրը մէկ անգամ կը ճաշեն. հագուստները անբաւական են եւ ցուրտէն կը նեղուին։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՕՔ

Լաւ ամրացած տեղ մը.—Առաջ պատեր.—Երկրորդ Բորթ-Արթուր մը.—Առեւտրական ազատ ծովաբերութիւն։

Բարիզ, 7 նոյեմ.— Չէ-Ֆուէն հեռագիր մը կ'ըսէ. — Վլատիվոստոքէն հասած ժամանեց հարիւրապետ մը կ'ըսէ թէ այդ տեղը չատ լաւ ամրացած է։ Ռուսերը կ'սկսին քաղաքէն քանի մը քիլոմէթր հեռուէն եւ որքան քաղաքին մօտենան, այնքան զօրաւոր կերպով չինուած են։ Ցամաք կը ժամանեն ուտելիք, ռազմամթերք, թնդանօթ եւ զինուորական ամէն տեսակ պիտոյք բերող նաւեր։ Հարիւրապետը մեկնած ատեն ասոնցմէ հինգ նաւեր իրենց բեռերը կը պարպէին։ Եւրոպացիները մտադիր չեն քաղաքէն հեռանալու։ Այդ հարիւրապետը կ'ըսէ թէ Ճարոնները եթէ Վլատիվոստոքի վրայ յարձակին, երկրորդ Բորթ Արթուր մը պիտի գտնեն իրենց դէմ։ Ընդծովեայ չոգենաւեր ալ հասած են, սակայն այդ մասին հարիւրապետը վստահ չէ, վասն զի նաւային խնդիրները գաղտնի կը պահուին։ Նաւահանգիստին երկայնքը վեց քիլոմէթր երկայնութեամբ մը վրայ ականներ դրուած են' հպումով կամ ելեկտրականութեամբ պայթող։ Ամէն օր թղթատար-կառախումբեր կը ժամանեն ու կը մեկնին։ Շրջակայ հանքերէն մեծաքանակ ածուխ մթերուած են։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Հիւսիսային ծովի միջադէպը.— Ճարոնցի դիւանագէտի մը դերը.— Հերքում.— Բանակցութիւնները։

Լոնտոն, 7 նոյեմ.— Պրիւսէլէն հետեւեալը կը հեռագրեն Թայմզի. — Լա Հէյի ճարոնական դեսպանը կը հերքէ Նիւ-Եորքէն հաղորդուած այն լուրը թէ Տոկկեր-Պանքի մէջ յարձակում մը կազմակերպուած ըլլայ ռուսական նաւատորմին դէմ եւ թէ Ռուսիա ասոր ապացոյցը պիտի տայ եղեր' նոյն դեսպանին կողմէ խմբագրուած պաշտօնագիր մը հրատարակելով։ Լա Հէյի ճարոնական դեսպանը կը յայտարարէ թէ այդ տեսակ ձեռնարկ մը ըրած չէ եւ թէ չի կրնար հասկնալ այդ զրոյցին ծագումը։

Բեղերապուրկ. — Անգլիական դեսպան Սըր Չարլս Հարտինկ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին ներկայացուց երեք յօդուածներ որոնք անգլեւռուս պայմանագրութեան վրայ պիտի աւելցուին։ Առաջին յօդուածը կը պարունակէ յանձնաժողովին մէջ օրինաւոր օգնական անդամներուն տեղաւորումը։ Երկրորդը կը վերաբերի յանձնաժողովին ծախքերուն մատակարարութեանը։ Երրորդը կը պարունակէ թէ անդամներուն մեծամասնութեան որոշումը ընդունուի երկու կողմերէն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ - ԱՐԹՈՒՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 10 նոյեմ.—Բորթ-Արթուրի էական ամրոցները դեռ գործ կը դիմադրեն Ճարոններուն յարձակումներէն եւ չեն վնասուած։ Այսուհանդերձ Ճարոնները, մեծամեծ կորուստներու գնահատութիւնը յանձն առնելով, այն տեսակ դիրք մը ձեռք անցուցին, որով կրցան ապահովցնել Վոգրի Պոյի թերակղզին հիւսիսային կողմի դիրքերուն գրաւումը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրի ռմբակոծութիւնը ուժգին կերպով կատարուեր է, չարունակելով նոյեմ. 4էն մինչեւ 8։ Նաւահանգիստը գտնուող ռուսական մարտանաւերուն վրայ խոշոր ռումբեր ինկեր են։

ՉԷ-ՖՈՒ.—Նոյեմբերի սկիզբները Ճարոններուն կողմէ գրաւուած դիրքերը կարեւոր են եւ կը տիրեն Բորթ-Արթուրի քաղաքին։ Ամէն օր Թոքիոյէն ճարոնական նոր զինուորներ կը ժամանեն Տալնի։

ԼՈՆՏՈՆ. Ռոյթէրի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բորթ-Արթուրի ճակատամարտները դադրեր են։

ՎԻԷՆՆԱ.—Թոքիոյէն առնուած լուրերու նայելով, Ճարոնները յաջողեր են բոլորովին քանդել եւ լռութեան դատապարտել Բորթ-Արթուրի երկու կարեւոր ամրոցներու' Էրլուենկչանի եւ Սանկուչանի թնդանօթները։ Հիմա իրենց բոլոր ճիգերը կը կեդրոնացնեն Իցէչանի ամրոցին դէմ որ նոյնպէս կարեւոր դիրք մըն է Բորթ-Արթուրի հիւսիսային արեւմտեան կողմը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ճարոններուն բուռն ռմբակոծութեանը հետեւանքով, Ռուսերը հարկադրուեցան թողուլ Բորթ-Արթուրի նաւարանները։ Քաղաքին չինական թաղը բոլորովին կործանեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ —Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն, քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ տրուած հացկերոյթին առթիւ ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ միջազգային քննիչ յանձնաժողովը մօտերս գործի պիտի ձեռնարկէ։ Նախարարը յարեց.— «Անգլիոյ կառավարութեան կողմէ Հալի մէջ կատարուած քննութեանց եւ ձկնորսներուն հարցաքննութեանց տեղեկագիրները այսօր պիտի ղրկուին այն յանձնաժողովին որ պիտի որոշէ թէ Հիւսիսային ծովի միջադէպին համար եղած զոհերուն ո՛րը ճիշդ է։ Կատարեալ վստահութիւն ունիմ այդ յանձնաժողովին որոշումներուն համար։ Անգլեւֆրանսական համաձայնութեան այդ մասին ունեցած գոհացուցիչ ազդեցութիւնը հաստատուն երաշխաւորութիւն մը պիտի ըլլայ ապագային խաղաղութեան պահպանման համար»։ Լորտ Լանստաուն ըսաւ թէ Ռուսիա ուղղամտութեամբ գործած է Հիւսիսային ծովի միջադէպին առթիւ։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ

ԹՈՒՆՈՒՍ.—Պիզէրթայի նաւահանգիստէն տեսնուեցան թէ ռուսական հինգ յածանաւեր դէպ ի Ատլանտեան Ովկիանոս կ'երթան։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարն ալ ներկայ պիտի գտնուի Սաւլայքի մէջ Նիքօլա կայսեր ներկայութեանը կատարուելիք զօրահանդէսին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բորթուգալի թագաւորը եւ թագուհին անպաշտօն կերպով Լոնտոն պիտի ժամանեն։

ՊԷՐԼԻՆ.— Այս տեղի պաշտօնական չրջանակներուն մէջ տեղեկութիւն չկայ այն լուրին նկատմամբ թէ Մոսկուա Զարին եւ Վիլհէլմ կայսեր միջեւ տեսակցութիւն մը տեղի պիտի ունենայ Սքիէրնիվիցէի մէջ։

ԲԱՐԻԶ.— Բացարձակապէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ Բեղերապուրկի ֆրանսական դեսպան Պ. Պօմբարտ Պոլիս պիտի փոխադրուի։

— Պ. Ռուզվէլթի վերընտրութիւնը նպաստաւոր ընդունելութիւն գտաւ Եւրոպայի մէջ։ Դիւանագէտները կը կարծեն թէ Պ. Ռուզվէլթ պիտի չթողու որ Մ. Նահանգները միջամտեն Մայրագոյն Արեւելքի պատերազմին։

— Նիւ Եորքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Ռուզվէլթ վերընտրուեցաւ' իր հակառակորդին' Պ. Բարքըրի աւելի քան կրկնապատիկը քուէ չահելով։ Տասներեք միլիոն ընտրողներ մասնակցեցան քուէարկութեան։ 476 ընտրական չրջանակներու քուէներէն Պ. Ռուզվէլթ 325ը չահեցաւ, իսկ Պ. Բարքըր' 151։ Պ. Բարքըր հեռագրով չնորհաւորեց Պ. Ռուզվէլթը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բացարձակապէս կը հերքուի այն լուրը թէ Կալէսի իշխանին (Անգլիոյ գահաժառանգը) վիճակը երկիւղալի է։ Իշխանին առողջական վիճակը բնաւ մտահոգութիւն չի պատճառեր։

ԱՆՏՐԷ-ՍԻՎԼԹՕՆ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Տեսակցութիւն մը Պ. Սիվլթօնի հետ.— Անտրէ զօրավարին որդին.— Բօլ Տէրուլէտի նամակը.— Անտրէ զօրավարին հետ տեսակցութիւն մը։

Բարիզ 7 նոյեմ.— Ազգայնական երեսփոխան Պ. Սիվլթօն, որ ինչպէս յայտնի է, զօրավար Անտրէն ապտակահարած էր Երեսփ. Ժողովին մէջ, առ զեկոյց հաղորդած է ազգայնական լրագիրներուն, այն տեսակցութեան առթիւ, զոր Անտրէ զօրավարին որդին տեղակալ Ա. Անտրէ ունեցած է օրագրողի մը հետ.—Տեղակալ Անտրէ պարագ խնդիրներ կը յարուցանէ տեսակցութեան մէջ, ուստի տեսակցութեամբ մըն է որ պիտի պատասխանեմ իրեն։ Հօրը բացակայութեանը, մաքէս կ'անցնէր որ զաւակը պիտի ունենայի իմ դիմացս։ Հայր եւ որդի դատական հետապնդումներու ետին կ'ապաստանին։ Ակներեւ է թէ երկուքն ալ պատիւ պաշտպանելու բան մը չունին, եւ Անտրէ տեղակալը բանակի պէտքին երեսին վրայ կը ձգէ այն արատը զոր [illegible]։»

— Ազգայնական Պ. Բօլ Տէրուլէտ, որ Ֆրանսայէն դուրս Սէն-Սէպասթիէն կը բնակի, հեռագիր մը ուղղելով Պ. Սիվլթօնի, կը գովաբանէ այս վերջինին արարքը, որուն դժնէին դէմ բուռն լեզու մը գործածելով։ Կը յարէ թէ կը սրտանց անձն այն որ կը կարծեն թէ Պ. Սիվլթօնի արարքը փրկած է նախարարութիւնը։

— Իւմանիթէի մէկ խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Անտրէ զօրավարին հետ որ ապտակահարութեան միջադէպը մանրամասնօրէն պատմեր է։ Զօրավարը սկզբան կարծեր է թէ րեվօլվէրի հարուածներ կ'ուղղուին իրեն ազգայիններուն կողմէ. Նախարարը հերքեր է այն լուրը թէ որդին Անտրէ տեղակալ մենամարտի հրաւէր ուղղած ըլլայ Պ. Սիվլթօնի։ Եթէ հարկ ըլլար, ինք պիտի մենամարտէր. հակառակ վաթսունըվեց տարեկան ըլլալուն անկարող ծերունի մը չէր ինք, ինչպէս կը կոչէին լրագիրները։ Միայն թէ չէր ուզեր մենամարտիլ, որպէս զի կարենար դատի քաշել զինքը ապտակողը։ Զօրավար Անտրէ նաեւ յայտարարեր է թէ ինք բնաւ չէ վնասած իրեն դէմ մղուած պայքարին պատճառաւ, եւ թէ իր գործը պիտի չարունակէ։ Ազգայնականները կրնան չատ մեծ սպառնալիքներ ընել, բայց առաջ իրենց կուսակցութիւնը ջնջուած պիտի ըլլայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան շուրջը. — Նախկին Լուիզ իշխանուհիին լուսանկարը։

Պերլին, 7 նոյեմ.— Թագաւորական Խորհուրդը, մտնելով գումարման մը մէջ զբաղեցաւ այն հանդէսներու կարգադրութեամբ, որոնք տեղի պիտի ունենան գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան առթիւ։ Որոշուեցաւ ընդունիլ առաջին քաղաքապետին առաջարկը եւ վճռել մասնակցութեան այն բաժնին վրայ, զոր Պերլին քաղաքը պիտի ունենայ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան առթիւ կատարուելիք խրախճանքներուն մէջ։ Պերլինի Լօքալ Անցայկըրի նայելով, միեւնոյն մասնակցութիւնը պիտի կատարուի ինչպէս 1881ին Վիլհելմ կայսեր ամուսնութեան առթիւ, այն ատեն գահաժառանգ իշխան։ Այս անգամ ալ ըստ սովորութեան, հրապարակներէն չքեղ թափօր մը պիտի երթայ եւ անոր անցած փողոցները եւ հրապարակները չքեղապէս զարդարուած պիտի ըլլան։ Պերլին քաղաքին անունով ընծայ մը պիտի տրուի նորապսակ ամոլին։ Տակաւին որոշուած չէ թէ Գերմանիոյ միւս մեծ քաղաքներն ալ պիտի մասնակցին այդ նուէրին։

— Տրէզտայի մէջ արգիլուեցաւ նախկին Լուիզ իշխանուհիին լուսանկարը դնել ցուցափեղկերուն մէջ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանեւամերիկեան իրաւարարական դաշնագիրը.— Լրագրի մը կարծիքը։

Ուաշինկթըն 7 նոյեմ.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ եւ գերման դեսպան Պարոն Շթէրնպուրկ, երէկ, խորհրդակցեցան գերմանեւամերիկեան իրաւարարական դաշնագիր մը կնքման մասին։ Ցետոյ Պ. Հէյ տեսակցեցաւ նախագահ Պ. Ռուզվէլթի հետ։ Այս դաշնագիրը խմբագրուած է ֆրանքեւամերիկեան համաձայնութեան պէս, եւ Ծերակոյտին պիտի ներկայացուի Խորհրդարանին վերաբացման ատեն, դեկտեմբերի մէջ։ Կէս պաշտօնական Նորթ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ նպաստաւոր կարծիք կը յայտնէ այս պաշտօնագրին նկատմամբ, եւ կ'ըսէ թէ աշխարհի ո՛չ մէկ կէտին վրայ Ամերիկացիները եւ Գերմանները հակառակ չահեր ու վէճ չունին իրարու հետ։ Այդ պատճառաւ կ'ուզեն իրենց չահերը պաշտպանել խաղաղասիրական միջոցներով։

ՀՐԴԵՀ ՊՐԻՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Մեծ հրդեհ մը Ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ.—Արձանագրութեանց դիւանը այրած։

Պրիւսէլ, 6 նոյեմ.— Երէկ իրիկուն, հրդեհ մը ծագեցաւ հոս եւ քիչ ատենի մէջ մեծ համեմատութիւններ առաւ։ Իրիկուան ժամը ութին, Ներքին գործոց պաշտօնատան վերի յարկերուն մէջ հրդեհ ծագեցաւ, որ քանի մը վայրկեանէն առաջնանալով արձանագրութեանց դիւանը այրեցաւ եւ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէկ մասը վառնդուեցաւ։ Պրիւսէլի բոլոր ջրհանները հրդեհին վայրը հասան, բայց քանի վայրկեան անցաւ, մինչեւ որ բաւարար ջուրով ողողեցին բոցակէզ չէնքերը։ Կարելի եղածին չափ ազատուեցան արձանագրութեանց ատմարները։ Ժամը իննին հրդեհը ամփոփուած էր եւ ծերակոյտի եւ դատական պաշտօնատան կը սպառնար։ Բայց ժամը տասին ջրհանները յաջողեցան մարել հրդեհը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պոլսոյ ատրիճան տրուեցաւ Աթէնքի օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյի։ Միւթէսարրըֆի ատրիճան' Էրթղրուլ գունդին կառավարիչ Մինիֆի պէյի։

— Ակնանշ Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Իմբերիալի տէ Ֆրանքավիլլա մարքիզին։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ' Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին երկրորդ բժիշկ դոկտոր Իսա Ռուչի պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ' Պէնէտիքթէն միաբանութեան ընդհանուր պետ Տ. Իլտէֆոնսօ տը Հէմթինի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ' Տէտէ Աղաճի ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Բիրթիսի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ' Այտընի նահանգին անտառներու եւ հանքերու գործառնութեանց տեսուչ Շիւգրի էֆ.ի եւ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Զանգլիի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ' Հալէպի հիւանդանոցին բժիշկներէն վիրաբոյժ դոքթ. Հազարապետ Սարգիս էֆ.ի։

— Իմթիազի ոսկի եւ արծաթ չքանշան տրուեցաւ Աթէնքի օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյի եւ Կ. Պոլսոյ իտալական նախկին դեսպան տէ Մալասպինա մարքիզին։ Իմթիազի արծաթ չքանշան' Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Բանճոլիի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը առաջին կարգի Մէրիթ բուր լա Բոյալ տը Բրիւս պատուանշանին զոր Գերմանիոյ կառավարութիւնը տուած է Մեծ-Եպարքոսին։

— Կայս. Իրատէ մը նաեւ արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը' Սերպիոյ կառավարութեան կողմէ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներու անդամներէն Էքրէմ պէյի տուած երրորդ կարգի Ս. Սավա պատուանշանին։

ԻՖԹԱՐ.— Երէկ իրիկուն ալ Կայս. Պալատան մէջ իֆթար ընելու պատիւը ունեցան Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Ապտուլլահ փաշա, Սպարապետի Դրան ծախքերու ճիւղին տնօրէն Հասան փաշա ու դատական ճիւղին առաջին նախագահ Հիւսէին փաշա, Անատոլըի Գազասքեր Ահմէտ Նուրէտտին էֆ., Օթմայիլ Գատըր Մէհմէտ Զիւ-էտտին էֆ., Մաքսային Խորհուրդին նախագահ Սիւրէյա պէյ, Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյ, Դատական Նախարարութեան կրօնական գործոց տեսուչ Ջիվէր պէյ եւ կրօնական, քաղաքային եւ զինուորական ուրիշ պաշտօնատարներ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ նաւային կարող սպաներ յիսուն հոգի զրկուին Անգլիոյ, Ամերիկայի, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ նաւատորմերուն մէջ կատարելագործուելու համար։

ԻՏԱԼԻՈՅ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, օսմ. պաշտօնական պալատները զարդարուած էր եւ կէս օրին թնդանօթ արձակեց։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ընդհանուր քննիչ Հիւսէին Հիլմի փաշա եւ հետեւորդները, երեքշաբթի օրը Սէլանիկ ժամաներ են։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Հիւսէին Հիլմի փաշա ձմեռը Սէլանիկի մէջ պիտի անցընէ եւ ամառն ալ Մանաստըր պիտի երթայ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Քոնսաքընթուբոյիս հետեւեալը կը ծանուցա-

ամուսնութիւնը երեք ամիս յետոյ, ձմրան մօտ, տեղի ունեցաւ մտերմական չրջանակի մէջ։

Արման Ռէնէօ, մայրը եւ Մարի-Ժաննի միայն եղան հարսնեւորները։ Ձեռնտուութիւնը կատարեց Թարնել Աբբան, Սէն-Ռոշի եկեղեցիին մէջ։ Իվօն իր ներնքցողներուն մօտ կը գտնուէր։ Բայց ալ եւս իր ճամբուն վրայ չպիտի տեսնէր նոտարին դիմակը, իբր հրգնութիւն։ Որովհետեւ նոտարին դիմակը ծանրու հանուած էր։ Դրասենեակը, ինչպէս նաեւ դիմակին փեղկերը գոցուած էին։ Ագիրն արոջը անոսած էր գիշակիր կենդանիին փառնատը, որուն պատանաւ տուած էր այնքան առեն։ Պրիւլէ կատարելապէս հեռացած էր անշահախնդիր կիւլայի ուած խորհուրդին։ Ուրիշ երկինքներու տակ գացած էր կիրարկել իր արհեստական ճարպիկութիւնները։ Թերեւս իր խղճահարութիւններն ալ մէկտեղ տարած էր։

Պինիքի նաւահանգստին մէջ, Մուէթ զբօսանաւը չագիի վրայ էր, ընտրեալ նաւաղներով եւ Բէրվէլլաներու անդրանիկ գ-ւկին հրամանատարութեամբ։ Հանրի ըրած էր իր կնոջ, ամուսնական պայմանագրութիւնը ստորագրուելու օրը.

—Իվօն, տեսա երկիրը, սիրոյ ալ երկիրն է։ կ'ուզե՞ք որ սիրելիս, իմ վեհանձնութեան պարտքը եղող այս չոգենաւը իմ երջանկութեանս վայրը ըլլայ, այնքան երկար ատեն մնաց եւ պայծառութեան մէջ թափառելէ յետոյ աննպատակ։

Իվօն մտած էր պաշտելի մայրաւ մը, ընդունելով ուղեւորութեան այդ հրաւէրը դէպի անծանօթ հորիզոններ, ուր երջանկութեան օրեր պիտի վայելէր, յուսահատութեան մղձաւանջ մթնոլորտի մը մէջ երկար ատեն սպասելէ յետոյ։

Ու մեկնումի իրիկունը, Ըթապլէն Պինիքի նաւահանգիստը գնաց հետիոտն, իր սիրողը ամուսնոյն թեւէն կախուած, եւ անոր խօսքերուն ականջ դրած, որ կ'ըսէր.

—Ահ, երկար ատեն յոյս դրի ձեր վրայ, վախնալով որ ընդ միշտ պիտի կորսնցնեմ ձեզ։ Հիմա գրկիս մէջ ունիմ ձեզ։ Ապագան մերն է այսուհետեւ։

ՎԵՐՋ

Թարգմանեց Զ"ՐԵՀ ՆՇՄՑԵ

նէ.—«Աթէնքէն հոկտ. 25 թուականով կը գրեն թէ Լարիսայի մէջ ձերբակալուեր է Թանոյ Քանոթանթի անուն աւազակ մը որ պուլկար հասարակութեան կը պատկանի։ Այդ անձը թէեւ հակառակութեամբ Աթէնք ղրկուեր է, սակայն բազմաթիւ ոճիրներ գործած աւազակ մը ըլլալովը հաւանական է որ նորէն Լարիսայի բանտը ղրկուի։ Թանոյ թէեւ իր խակութիւնը յայտնել չուզեր, սակայն հաստատուեր է որ աւազակներու մեծ խումբի մը կը պատկանի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Գերմանիոյ դեսպանը եւ Պարսից դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ կուսակ. կալուածներու յանձնաժողովին նախագահութիւնը յանձնուեցաւ նահանգին կուսակալ Րէուֆ փաշային։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Աւստրիոյ կայսրը Լէոփոլտ պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի։ Ֆրանց Եօզէֆ պատուանշանի եր. սրբ. աստիճանը՝ նոյն դեսպանատան խորհրդական Պ. Ավէչինի, զինուորական կցորդ Քոլնին զօրավարին և երկրորդ թարգման Պ. Մանտէլշթամի։

—Ռուսիոյ կայսրն ալ Ս. Աննայի պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Կ. Պոլսոյ աւստրիական դեսպան Պառոն ֆոն Քալիչէի։ Ս. Սթանիսլասի առաջին կարգը՝ խորհրդական Պ. Սթերբէցիի, զինուորական կցորդ Պառոն Կիզլ ֆոն Կիզլինկէնի եւ առաջին թարգման Պ. Օթթայի։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ ՕՐԷՆՔԸ.—Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղը ուսումնասիրելու վրայ է այն խորհրդակցութիւնները զորս կը կատարէ դրոշմաթուղթի օրէնքին կարգ մը յօդուածներուն նկատմամբ։

—Ձկնորսնի տեսչութիւնը գրած է պէտք եղած տեղը թէ դրոշմի նոր կանոնագրին 8-րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, պէտք է որ իրարմէ անջատ գործողութեանց համար առանձին առանձին դրոշմաթուղթ փակցնել։ Բայց իմամներու, մաքսատուներու եւ պատրիարքարաններու կողմէ՝ «ֆէրմա»ի, «ինթիգալ»ի եւ «թէզքէրէ ինթիգալ»ի վերաբերեալ գործողութեանց համար ղրկուած իլմուխապէրներուն միայն երկու ղրուշի դրոշմաթուղթ կը փակցնեն, ինչ որ կանոնի հակառակ է, եւ պէտք է ամենուն համար ալ առանձին դրոշմաթուղթ փակցնել։ Եւրոպական Խորհուրդը, սակայն, խորհրդակցութենէ ետքը, յարմար դատած էր որ այդ իլմուխապէրներէն միայն երկու ղրուշի դրոշմատուրք առնուի, քանի որ «ֆէրմա»ի, «ինթիգալ»ի եւ «թէզքէրէ ինթիգալ»ի գործողութեանց համար օրինական տրամադրութիւն մը չկայ թէ պէտք է առանձինն դրոշմաթուղթ փակցնել անոնց։ Այսու հանդերձ հարկ տեսնուած է որ խնդիրը անգամ մըն ալ Պետական Խորհրդոյ կողմէ քննուի։

ՑՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ Սուլթանիէ վարժարանին դէր-Տնօրէն վախճանեալ Պ. տ'Օ ... յուղարկաւորութիւնը Սէնթ-Անթուան եկեղեցիին մէջ։ Մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆէրիգիւղի լատինական գերեզմանատունը։ Թափօրին առջեւէն կ'երթային Սուլթանիէ վարժարանին երկու հարիւր քառասուն աշակերտներ եւ ֆրանսական դեսպանատան կաւասները։ Թաղումին ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան, անտառներու, հանքերու եւ երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Նաում փաշա, Սուլթանիէ վարժարանին Տնօրէն Ապտիւրրահման պէյ եւ ուսուցչական ու վարչական մարմինը, եւ ուրիշներ։

ՍԻՆԿԵՐԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ.—Հելլենական դեսպան Պ. Կրիէզոիս, թարգման Պ. Զարպաճըօղլըի հետ, այցելեց Սինկէրի կարի մեքենաներու եւ այդ մեքենաներուն միջոցաւ պատրաստուած ասեղնագործութեանց ցուցահանդէսը՝ Բեյօղլի մէջ։ Դեսպանը շնորհաւորեց Տնօրէնը՝ ցուցադրուած տարազներու կատարելագործեալ վիճակին եւ այն յառաջդիմութեան համար զոր Սինկէր ասեղը բերած է օսմ. երկիրներու մէջ։

ԾԽԱԽՈՏՆԵՐԸ.— Սէրէզէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սապահ, անցեալ տարի երկրագործներուն ենթարկուած դժուարութեանց և հողագործ ռէնճպէրներու վնասին հետեւանքով, այս տարի Ավրաթհիսարի, Թայրանի ու Տէմիրհիսարի գաւառակներուն մէջ անցեալ տարուան հետ բաղդատելով հազիւ հարիւրին երեսուն համեմատութեամբ ծխախոտ մշակուած է։ Օդերուն ազդեցութենէն ալ բերքը շատ քիչ եղած է, սակայն ծխախոտներու տեսակը խիստ լաւ է։ Գիները շատ բարձրանալու հակամէտ են։

ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ վերջին օրերուն անձրեւներէն ետքը օդերը բացուեր ու տաքցեր են։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ անցեալ շաբթու տեղացած անձրեւները բաւական օգտակար եղեր են հունձքերուն։ Երկրագործները աշխատութեան ձեռնարկեր են։ Բամպակի բերքին հաւաքումն ալ դիւրացեր է։

ՍԱՄՈՍԻ ժողովը մօտերս պիտի գումարուի՝ իլմառացոյցին մէջ խնայողութիւններ ընելու, վասն զի երեսուն հազար ոսկիի փոխառութիւն մը կատարելու մասին եղած բանակցութիւնները չեն յաջողած։

—Սամոսի երկրաշարժէն վնասուածներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 602,401 ղրուշի որ ամբողջութեամբ բաշխուած է վնասուածներուն։

ԱՑՏՐՆԻ նահանգին այս տարուան բամպակի բերքը 30,000 հակ կը հաշուուի։ Թէեւ այդ քանակութիւնը անցեալ տարիէն 8000 պ-կաս է, սակայն տեսակով շատ լաւ է։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ երէկ իր պաշտօնատեղին ժամանեց։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ.— Հաւաքագիր կ'իմանայ թէ Եսթողբաւլ գաւառին Կիւլլագաբը գիւղախումբին 1313, 1314 եւ 1315 տարիներու տուրքերուն եւ զինուորական տուրքերուն գանձման մէջ զեղծումներ գործուած ըլլալով, գաւառին հաշուակալութեան դիւանին առաջին քարտուղար Սալիհ էֆ., ծախքերու նախորդ քարտուղար Տիգրան էֆ. եւ օրհաշիւի նախորդ քարտուղար Աբթին էֆ իբրեւ մեղսակից, դատաստանի պիտի ենթարկուին։ Սալիհ էֆ ժամանակաւ պաշտօնէ դադրեցուցած է։

ՃԻԲՐԱԼԹԱՐԻ անգլիական եպիսկոպոսը որ Իզմիր գացած է, տեղւոյն անգլիական ընդհանուր հիւպատոսին հետ Այտընուլուկ երթալով, հնութիւնները այցելեր է։

ՍԿԻՒՊԻ մէջ յոյն օրթոտոքս համայնքին յատուկ եկեղեցի մը եւ վարժարանի մը շինութիւնը արտօնուեցաւ։ Ծախքը երկու հազար ոսկի է։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ռօ-իա Ընկերութեան կեանքի ճիւղին քննիչ Օննիկ էֆ. Մինասեան, երէկ, Իզմիրէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՑՈՒՍԱՀԱՏ ՀԱՐՍԸ.— Սամսոնի մէկ գիւղին մէջ ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ։ Քսան տարեկան աղջիկ մը պիտի ամուսնանար։ Հարսնիքը պատրաստուած էր, սակայն որոշուած օրը փեսան մէջտեղ չելաւ։ Աղջիկը այնքան ազդուեցաւ որ ինքզինքը բարձր ժայռէ մը վար նետեց։ Գիւղացիները թէեւ օգնութեան փութացին, սակայն խեղճ հարսին անշնչացած դիակը միայն գտան։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի թղթակալ համայնքներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ Սելանիկի թրամվէյներու Ընկերութիւնը վճարած ըլլալով իր կողմէ իւրաքանչիւրը 500 ֆր.նոց 1200 նոր պարտաթուղթերու (2801էն 4000 թիւ) դրոշմատուրքերը, այդ պարտաթուղթերու տէրերը պէտք է դիմեն Ներկայացնէն Պոլիս, Ձկնորսնի տեսչութեան մէջ՝ դրոշմի դիւանին, ուր դրոշմի համար կանոնական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին առանց իրենց կողմէ ո եւ է ծախքի։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

26/8 Նոյեմ. 1904 2-3

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը եւ Ս. Պատրիարքը՝ իրենց հետ ունենալով Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Արիս էֆ.ն՝ երէկ Կայս. Պալատ գացին։

—Կը լսենք թէ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս կը պատրաստուի յառաջիկայ շաբթու վերջը վերադառնալ իր Աթոռը։

—Այս առթիւ Իգտամի մէջ կը կարդանք հետեւեալը զոր արտատպած է երէկուան Մանզումէէն.

«Հայոց Պատրիարքարանը նախարարական Թեզքերէ մը ստացած է որ կ'երկարաձգէ Խառն Ժողովի արդի անդամոց պաշտօնավարութիւնը։

«Խառն Ժողովի նիստին մէջ որ գումարուեցաւ երէկ (չորեքշաբթի) Վահմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի ատենապետութեամբ, ի ներկայութեան Ս. Պատրիարքին կարդացուեցաւ Դատական Նախարարութեան կողմէ ղրկուած սոյն Թեզքէրէն»։

—Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին Պատրիարքարանի հետ առաջնորդներու անուանման եւ այլ հոգեւոր ու վարչական յարաբերութեանց համար հարկ եղած կարգադրութիւնը գրաւորապէս կատարելու պէտքը զգալի ըլլալով, Խառն Ժողովի որոշմամբ հանգուցեալ Մկրտիչ Կաթողիկոսի օրով այդ նպատակաւ յատուկ յանձնաժողովի մը կողմէ պատրաստուած գրաւոր կարգադրութիւնը վերստին աչքէ անցուելով, եւ անկէ վերջ եղած որոշումներն ալ աւելցուելով դիւանապետներուն կողմէ, պիտի ներկայացուի Խառն Ժողովին, որ վերջնական ձեւ մը տալով պիտի ներկայացնէ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին։

—Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան երէկ առաւօտ մայրաքաղաք եկաւ, ընկերակցութեամբ Տ. Գարեգին եւ Տ. Եղիշէ Վ.ներու։ Ասոնցմէ առաջինը Պոլիս պիտի մնայ, իսկ երկրորդը Դուրեան Սրբազանի հետ պիտի մեկնի Իզմիր, իբր օգնական առաջնորդ։ Տ. Եղիշէ եպիսկ. երէկ Պատրիարքարան գալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր հետ։ Ետքը Երուսաղէմատուն երթալով տեսակցեցաւ Ս. Կաթողիկոսին հետ։ Դուրեան Սրբազան մէկ քանի շաբաթէն կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։ Արմաշի վանքին համար փոխ-վանահայրի մը վերջնական ընտրութիւնը կատարելու համար, Խնամակալութիւնը առաջիկայ հինգշաբթի օր հրաւիրուած է կրկին նիստ գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

—Եգիպտոսի առաջնորդական տեղապահի պաշտօնին համար իբր յարմարագոյն ընտրելի կը յիշուի Գատըգիւղի քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան։

—Պաղտատի նորընտիր Պատր. Փոխանորդ Տ. Սերովբէ վրդ. Սամուէլեան հեռագրած է Պատրիարքարանի թէ երէկ Երուսաղէմէն ճամբայ ելած է դէպի իր պաշտօնատեղին։

—Խասգիւղի Ս. Նշանեան վարժարանին շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի ձմեռնամուտէն առաջ գանէ աւարտելու համար շրջապատումը։ Նոյն վարժարանին Ա. յարկին շինութիւնը վերջացած ըլլալով սկսած է երկրորդ յարկին շինութեան։ Գալֆաեան աղջկանց որբանոցին կահաւորումն ալ հետզհետէ առաջ կը տարուի. Նորոգութիւնները եւ ներկերը ամբողջացած ըլլալով, աղջիկները Ճէպպիլըշեանց տունէն՝ ուր կը գտնուէին առժամապէս, փոխադրուած են որբանոց։

—Ձեռագիր հին Աւետարան մը, որ 1681 թուականը կը կրէ, Ցակոբ էֆ. Պեհրիի կողմէ նուիրուած է Սեբաստիոյ մայրավանքի Ս. Սոփիա եկեղեցիին։ Աւետարանը գունաւոր պատկերներով զարդարուած է եւ վերջին էջի յիշատակարանէն կը տեսնուի որ Տիրացու Գրիգոր անուն մէկուն կողմէ գրուած է։

—Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին գաւազանակիր Տ. Վաղարշակ վրդ. Արշակունի, որ ամիսէ մը ի վեր իր ծննդավայրը՝ Ռոտոսթօ կը գտնուէր, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս դարձաւ։

—Ճիպրալթարի անգլիական եպիսկոպոսը Հայր Քօլինս՝ Իզմիր գտնուած միջոցին այցելութիւն տուած է տեղւոյն Պատր. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Վ.ի։

—Պատրիարքարանի մէջ երէկ 14 նշանախօսութիւններ կատարուեցան։

—Դամասկոսի ազգ. գերեզմանատան արմաւտակութեան մեծ մասը լմնցեր է։ Այս գործը որ երկար տարիներէ ի վեր խնդրոյ առակ էր, իր վերջնաւորութեան հասած է գրեթէ։ Պատերը ամբողջովին շինուած են եւ միայն դուռը մնացած է, դրամը պակսած ըլլալուն համար։ Ծախքին մեծ մասը Երուսաղէմի վանքը վճարած է, մէկ մասն ալ տեղացիները։

—Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը, ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ. Ճէվահիրճեանի, այսօր իտալական դեսպանատունը կ'երթայ ի շնորհաւորութիւն։

—Օրթագիւղի նորընտիր Թաղ. Խորհուրդին հաստատութեան Պատր. Կոնդակը ղրկուեցաւ։

—Ս. Պատրիարքը օրհնութեան գիր մը գրեց Խարբերդի Առաջնորդ Տ. Խոսրով Վ.ի, իր եկեղեցաշէն եւ կրթաշէն գործունէութեան համար։

—Էջմիածնի Ս. Սինոդը կարգ մը ամուսնալուծութեանց հրամաններ տուած է։ Թիֆլիզցի Ռուբէն Մանուկեանի եւ Հայկանոյշ Սարգսեանի պսակը լուծեր եւ արտօներ է այրը նորէն ամուսնանալու։ Նոյնպէս լուծեր է Սոփիա Ցովակիմեանի եւ Ենգիբար Օհանեանի պսակը եւ Սոփիան արտօներ է նորէն ամուսնանալու։ Լուծեր է պսակը Շամախու թեմի Գալովգիւղ գիւղի բնակչուհի Թամամ Սահփանեանի եւ Բագիշ Սահփանեանի որ տաժանակիր աքսորութեան դատապարտուած է, եւ արտօներ է Թամամը նորէն ամուսնանալու։

. Սինոդը արտօներ է Շէքիի գիւղացի Սերոբ Սիմէոնեանի եւ Մարքուհի Գրիգորեանի ամուսնութիւնը որոնք խնամութեան չորրորդ աստիճանը ունին։

. Սինոդը որոշեր է ընդունիլ Օտեսայի մէջ բնակող Սառա Այիգդա անուն հրէուհին Հայ. եկեղեցիին մէջ։

. Սինոդը՝ Վրաստանի եւ Իմերեթի կոնսիստորիայի խնդրանաց վրայ՝ արտօնութիւն տուեր է Կովկասյ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին Տ. Աղեքսանդր քահանան երեք ամսուան ապաշխարութեան ենթարկել Հաղբատի վանքը, իսկ եթէ քահանան նորէն ըմբոստանայ, այն ատեն մշտնջենաւոր իշխանութեան միջոցաւ զրկել։

. Սինոդը՝ Ամբոյան գիւղի Ցարութիւն քահանան յանձներ է Գանձակի նահանգական դատարանին, ըստ որում յիշեալ քահանան Վանես Պողոտադեան եւ Ջանիքի արձանագրեր է իբրեւ ամուսնացեալ, առանց օրինաւոր պսակ կատարելու, եւ որոշեր է այդ պսակի լուծումը թողուլ մինչեւ որ դատարանը իր վճիռը տայ։

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գիշերօթիկ եւ ցերեկոյ

Կը փութամ ծանուցանել Պատ. ազգայնոց թէ՝ կայս. կառավարութեան հրամանաւ վարժարան մը հաստատած եմ ի Բանկալթի, Նշան Թաշի կողմը, Ռուսաց հիւանդանոցի փողոցը, թիւ 12 եւ 14 տուներուն մէջ։

Վարժարանս ունի երկսեռ Մանկապարտէզ մը, երկսեռ Նախակրթարան մը եւ բարձր Նախակրթարան մը միայն աղջկանց յատուկ։

Դասախօսութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի օր, 1/14 նոյեմբեր։

Աշակերտ ալ փոփոխ ծնողները կը հրաւիրուին ներկայն սկսեալ ամէն օր, առաւօտէն մինչեւ կէսօր, տեսակցիլ Տնօրէնութեան հետ, տեղեկանալու համար ուսմանց ծրագրին եւ ընդունելութեան պայմաններուն։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Յ. Գ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Բանկալթի, 1904 Հոկտ. 24 2-3

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՇԹՕՍԷԼ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ԶԻՆԱԴԱԴԱՐ Կ'ՈՒԶԷ

ԹՈՔԻՕ, 10 նոյեմ.—Զրոյցի մը նայելով Շթէօսէլ զօրավարը զինադադար ուզեր է։ Պատճառը յայտնի չէ։

ՉԷ-ՖՈՒ.— Չինացիներ կը պատմեն թէ, նոյեմ. 6ին ճափոններուն կողմէ կատարուած յարձակումին ատեն, ճափոնական ռումբ մը ինկեր է Իգէ-Զանի ամրոցին մէջ եւ քանդեր է ցամաքային ամրոցներու քանթրոլի կայարանը, որով ամրոցներուն մեծ մասը պայթեր է։ Պաշտպանները՝ ամրոցներուն մէջ գտնուող Ռուսներէն, շատեր սպանուեր, վեց-եօթը հարիւր հոգի վիրաւորուեր եւ գերիներ եղեր են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ ճափոնները, մեծ կորուստներ ունենալէ ետքը, յաջողեր են գրաւել դիրք մը որ անոնց կ'ապահովէ գրաւումը Վագրի Պոչ թերակղզիին հիւսիսային կողմը գտնուած ամրոցներուն։

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան թէ ճափոնները յարձակողական սկսեր են Հուն-Հոյի ձախ եզերքին կողմէն եւ գրաւեր են Եր-գը գիւղը։ Ռուսները, սակայն, յաջողեր են զանոնք ետ մղելով, վերստին գրաւել իրենց պաշտպանութեան նախկին դիրքը։

ՄՈՒՔՏԷՆ. — Սքրիտլով ծովակալը հոս ժամանեց։

ԱԼԵՔՍԻԷՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Ալեքսիէվ ծովակալը Բետերսպուրկ ժամանեց եւ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։ Ձմեռնային պալատը պիտի բնակի։

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Սիվէթօն, ձերբակալուելէ եւ հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ տարուելէ ետքը, ազատ արձակուեցաւ, սակայն նախապէս խոստացաւ ներկայանալ երբ որ հրաւիրուի։

ԱԹԷՆՔ.— Հրամաններ ղրկուեցան սահմանագլուխը, որպէս զի աւազակ խումբերու անցքը արգիլուի։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԹՈՒՆՆՈՒՍ. — Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղէն հինգ նաւեր Պիզէրթայի նաւահանգիստին մօտ տեսնուեցան. դէպի արեւմուտք կ'ուղղուէին՝ անցնելու Ճիպրալթարէն եւ Ատլանտեան Ովկիանոս։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Նովոյէ Վրէմիա կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆ կոմսը ներկայ պիտի գտնուի այն զօրահանդէսին որ Նիքոլա կայսրը կատարել պիտի տայ Սալլինքի մէջ։

ՓԱՐԻԶ. — Փորթուգալի Քարլոս թագաւորը եւ Ամէլի թագուհին անծանօթ կերպով Լոնտոն պիտի ժամանեն։ Շէրպուրէն չեկնելու պիտի նստին։ Ֆրանսական զինուորները երկաթուղիի երկայնքը պիտի կենան մինչեւ Շէրպուր, բայց զինուորական պատիւ պիտի չընծայեն, քանի որ այդ այցելութիւնը պաշտօնական չի կատարուիր։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ թագաւորը եւ թագուհին Սան-Ռոսորէ պիտի մնան մինչեւ Խորհրդարանին վերաբացումը։ Վաղը թագաւորը աչքէ պիտի անցընէ Բիզայի պահակազօրքը։

—Բիէմոնթէի նորածին իշխանին մկրտութիւնը դեկտ. 4ին կիրակի օրը պիտի կատարուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրի ռմբակոծութիւնը կը շարունակուի եւ նոյեմ. 4էն 8 անդադար կը շարունակուի։ Բազմաթիւ խոշոր ռումբեր կ'իյնան նաւահանգիստին մէջ, ուր կը գտնուին ռուսական մարտանաւերը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն եւ ֆրանսական դեսպան Պ. Բոլ Քամպոն տեսակցութիւն մը ունենալով, քննեցին Անգլիոյ ու Ֆրանսայի կողմէ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի ծանուցագիր մը ներկայացնելու խնդիրը՝ երկու պատերազմիկներու միջեւ միջնորդութիւն մը ընելու մասին։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Պալթիկի ռուսական նաւատորմին հրամանատար Ռոժեսթվէնսքի ծովակալը կը հեռագրէ թէ իր տեղեկութեանց նայելով, ճափոնները յարձակում մը կը պատրաստեն իր նաւատորմին դէմ, զոր հաւանօրէն պիտի գործադրեն այն պահուն երբ նաւատորմը անցնի Սուէզի ջրանցքէն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՓԱՐԻԶ.—Դեռ չհաստատուեցաւ այն լուրը թէ Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ կայսրերը պիտի տեսակցին Սքիերնեվիցէի մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 28 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Օ.	93	34
Ամէնէն բարձր գին	»	93	35
Ամէնէն վար գին	»	93	28
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	125	75
Ամէնէն բարձր գին	»	126	—
Ամէնէն վար գին	»	125	25

ԲԱՑՈՒՄ 29 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	93	31
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	37
Շիրքէթի Խայրիէ		93	31
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		16	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		433	—
Տէրքօզ		241	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	05
» ժուիսանս		3	—
» պարտաթուղթ		494	—
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ		519	—
Թրանսվալ		100	—
Գրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն Ա		290	—
» » » Բ		269	—
Լավրիօն		64	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	20
» պարտաթուղթ	«	520	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	85
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտօկա չէք	մարք	18	52
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	12
Ռուս էմբէրիալ	»	89	20
Քրեմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	32
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Օ.	6	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	31
Միացեալ պարտք բաց.	85	25
» գոց.	85	25
Օսմանեան Պանքա	13	63
Ռուսական 1888-1889	92	75
Հելլենական 5 %	46	75
» Մօնօփօլ	48	—
Պուլկարական 1892	95	25
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	105	—
Ճափոնական %	74	25
Թրանսվալ	4	—
Ֆօրթիւն	1	81
Խանտակագիր	25	32 1/2

ՓԱՐԻԶ, 10 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	30
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	86	85
» գոց.	»	86	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	592	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	137	—
Օսմ. ժուիսանս	»	470	—
Օսմ. Ռէժի	»	366	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	49[illegible]	—
Քրէտի Լիօնէ [illegible] կարած	»	[illegible]	—
Իտալական Ռանթ	»	104	5[illegible]
Սպանիական [illegible]	»	89	10
Աւստրիական	»	101	50
Թրանսվալ	»	104	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	90
Զէր Լանտանի վրայ	»	25	13[illegible]
Դրամագլխ.	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 10 Նոյեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	60
Ռումէլի երկաթուղի	»	138	50
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 10 Նոյեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	84	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	138	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՊՐԻՒՍԷԼ, 10 Նոյեմբեր

Միացեալ պարտք	85	87
Ռումէլի երկաթուղի	125	25

Ծաղկանկար Թէյ

Թէյը, որ այսօր գրեթէ բոլոր ժողովրդոց գլխաւոր ըմպելին դարձած է, ա'յնքան բազմաթիւ տեսակներ ունի որ, արդարեւ գործածողներուն համար բաւական դժուար է լաւ ընտրութիւն մը ընել։ Այդ տեսակներէն ոմանք նշանաւոր են իբր անարժէքն եւ քաղցրաբոյր, ոմանք ալ թէեւ նոյնքան անարժէք համ ու հոտ չունին, գեղեցկանց են սակայն իբր կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ։ Վերջապէս իւրաքանչիւր թէյ իր ուրոյն յատկութիւններն ունի, որոնք զինքը կը զանազանեն ուրիշ տեսակներէ։

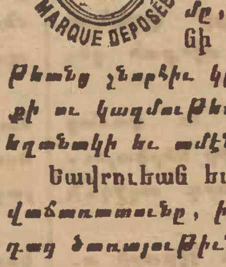

Սակայն կայ թէյ մը, որ այդ յատկութեանց ամէնէն կարեւորները կը միացնէ իր վրայ, այսինքն՝ գոյն, համ, հոտ եւ մանաւանդ կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ անզուգական ազդեցութիւն մը, եւ այդ թէյն է Ծաղկանց թէյը, որ այդ յատկութեանց շնորհիւ կը յարմարի ամէ'ն տարիքի եւ կազմութեան, ամէ'ն կլիմայի եւ եղանակի եւ ամէն ճաշակի։

Եավրուեան եւ Խազուլեան քոյր մեծ վաճառատունը, իր բազմաթիւ յաճախորդաց ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, այս անգամ մեծաքանակ ներածած է ճարտնական զուտ թէյ մասնաւոր և խակական աւփերով ու կը հրաւիրէ օգտուիլ այս առիթէն բոլոր անոնք, որ կը փափաքին ունենալ թէյ մը։

Համով. հոտով. առողջապահիկ եւ կազդուրիչ։

Սոյն վաճառատան մէջ կան նաեւ հնդկական, չինական, Սէյլան եւ Ճավայի ամենալաւ տեսակ թէյեր։ 58 4-40

Ուշադրութիւն մարզայի

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(մեծ Զուռաքեանց գետի)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի առանձնահանութիւն։ 42

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր) հիւանդ'ընդունելին։ 26-50

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ

Société Producteur de France, Péra

Ֆրանսական արտադրութեանց Ընկերութիւն Պերա

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, ամէնէն շատ քինքինա պարունակող ու կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժերիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կազմիչ տարրերուն համեմատական յատկութիւններուն համար է ու կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առաւօտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ անկորուստ դիրք կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն։ Ամէր Բիքօն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ շիշերը Ինիէն տէ Ֆարրիքանի դրոշմը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Պ. Պ.

Բ. Պոնամի	Ղալաթիա
Ա. Ռէչչիա	»
Էքօնոմիք Գօօբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բերա
Ռօզատիօ Սիւսօնէ	»
Բաբաթօբուլօ եւ Մէլէ-Թիատէս	»
Ժ. Սթավրօբուլօ	»
Քօթթօթքի եղբարք	»
Վէնսան Գասապեան (դեղավճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Թէսֆիք	» »
Տ. Մէգրքի [illegible] եւ Ընկ.	» »
Մ. Մեզիքի	» »
Թ. Լինօ	» »
Պ. Սէֆէրեան	» »
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	» »
Էմիլ Լաննըսան	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ.ք եւ Ընկ.	»
Թ. Սուրէնեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա	
Պօն Մարշէ	Բերա

եւն. եւն. եւն. 34 12—50

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՐԹԷՊԱՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 16,

ԻՋՋԷԹ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ՔՈՎ, ԿԱԼԱԹԱ

Ցարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ սոյն վաճառատանը կը ծախէ Պրիւսէլի գորգեր, թիւլէ ընտիր վարագոյրներ, այլ եւ այլ տեսակ քօրնիշներ, կարպետներու յարդարման յատուկ կերպասներ՝ բամպակէ, բուրդէ, մետաքսէ, նաեւ հայելիներ, քօնսօլներ, պիւֆէներ, մահճակալներ, աթոռներ, նկարներ, պատի ժամացոյցներ, եւն.։ Բոլոր այս ապրանքները կը ծախուին շատ չափաւոր պայմաններով։ Վաճառատանը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ սալոնի, ննջասենեակի եւ ճաշարանի ամբողջական կարասիներ։ Օթեցազարդութեան առաջնակարգ տուներ վարած օթեցարար մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման աշխատութիւններ կատարելու համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ

29 ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ 32-50

ԱՆԱՏՈԼԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԱԶԴ.— Տնօրէնութիւնս կը ծանուցանէ թէ նոյեմ. 4 թուականով հրատարակուած ժամանակացոյցին մէջ նշանակուած ուղեւորի մասնաւոր կառախմբերէն զատ, ուղեւորի մասնաւոր կառախումբ մըն ալ պիտի երթեւեկէ ամէն իրիկուն մինչեւ Գասըր կիւճէսի, Բէնտիքէն Հայտար Փաշա, հաղորդակցելով Քարթալի կամուրջէ չոգենաւի մը հետ.—

Կառախում բը թիւ 647

Բէնտիք	մեկնում	1.—
Քարթալ	«	1.08
Մալթէբէ	«	1.19
Պօսթանճըք	«	1.27
Էրէնքէօյ	«	1.34
Կէօզ-Թէբէ	«	1.38
Ֆէնէր-Եօլը	«	1.42
Քըզըլ-Թօբրագ	«	1.45
Հայտար-Փաշա	ժամանում	1.52
Հայտար-Փաշա	մեկնում	1.56
Քատըքէօյ	ժամանում	11.16

Հայտար-Փաշա, 9 նոյեմ. 1904

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՈՍԿՈԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց, թիւ 4
30 36—50

ԳԵՂԵՑԻԿ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՃԻՇԴ ՈՒԶԱԾՆԻԴ—ՃԻՇԴ ՓՆՏՌԱԾՆԻԴ
«Ժամանց կամ ընտանեկան խաղեր»
Զ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Անհրաժեշտ ամէն մարդու.—Անհրաժեշտ ամէն ընտանիքի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով եւ կեդրոնատեղին է Պ. Պոլսեց գրատունը։

Գին 5 Դահեկան
Աւրթէն օգտուեցէ՛ք 20—24

ՀԱՋԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԻԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ, որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագըը Էքրէմ խայծղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ գրուշ։ 24 34—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ
Ժամանակացոյց կառախումբ. երթեւեկ.
1904 Հոկտ. 25 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ-ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 662

Կայարան		Ապր. Ե. Ժմբ.
Գոնիա	մկն.	12 30
Գայլին խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըզ Եօրէն		2 13
Մանասուն		2 42
Կարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիւտօվա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ուլաքշ		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմն.	իջիկ.	6 20

ԴԱՐՁ 621

Կայարան		Ապր. Ե. Ժմբ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 50
	մկն.	8 50
Ուլաքշ		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիւտօվա		10 43
Կարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանասուն		11 55
Արըզ Եօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գայլին խան		1 36
Գոնիա ժմն.	իջիկ.	2 5

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սաֆէր 20 բուակիր ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եօնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մանաստիր Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սատօք եւ Ռոտիղի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճելիտես, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մոտա ճատաէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրմանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Բրէժեգի, Թէվքեքիլ խան.
Բերա, Մանաստիր Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատաէսի, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սոմմարիվա, Բէնտիք։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 48—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
7 1904 Հոկտ. 23էն ցնոր տնօրէնութիւն։ 3—50

Վոսփորէն կամուրջ

1 28 Գուզղ. պէշիքթ. Իւսկիւտար.
1 5 ՍԹէՆ. միրկ. Ր. Հիսար. ա. հիսար. գանտ. Պէպ. արնավ. չէնկլ. պէյլ. օրթ.
2 10 Օրթ. պէշիք. սկիւտար.
2 18 Պէշիկթ. սկիւտ.
1 50 Ա. հիսար. պէպ. արնավ. չէնկլ. օրթ
2 40 Գուզկ. սկիւտար.
1 30 Ենիմ. մէզպ. պյրտ. Թարպ. ենիք. սթն. միրկ. պէշ.
2 20 Միրկ. ր. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէ շիկթաշ.
2 Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. գուզկ.
3 15 Գուզղ. պէշկթ. սկիւտ.
2 15 Ենմ. մէզք. պյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. պէշիք.
3 ՍԹէՆ. միրկ. ր. հիսար պէպ. արն. գրչ. պէշկթ.
3 20 Գուզկ. սկիւտ.
3 պէյք. բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. գանտ պէշկ.
2 45 Ր. ա. գավաք. ենմ. մէզք. պյքտ. Թարպ. պէյք. ա. հիսար վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ.
4 Օրթ. գուզկ. սկիւտ.
4 30 Սկիւտար.
3 15 Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. պէշիկ.
3 50 ՍԹէՆ. միրկ. ր. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվ. գրչ. օթ. պէշկթ.
4 30 Չնկ. պէյլ. Գուզղ. պէշկ.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. պէյլ. պէշկթ.
5 10 Ա. հիսա. վանք. չէնկլ. պէյլպ. գուզկք. պէշիկթաշ.
5 20 Օրթ. պէշիկթաշ.
4 30 Ենմ. մէզպ. պէյքտ. Թարպ. ենիք. սթէն. միրկ. ր. հիսար. պէպ. պէշիկթաշ.
5 30 Պէպ. արնվտ. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ.
6 35 Պէշիկ. գապաթաշ.
7 20 Գուզկ. պէշիկթաշ.
5 40 Պէօյքտ. Թրպ. պէյքզ. բաշպա. ենիք. չուպլ. սթէն. գանլ. միրկ. ր. ա. հիսար. գանտ. պէպ.
6 35 Ր. ա. գավգ. ենիմ. մէզք. պէօյտ. Թրպ. ենիք. միրկ. ր. հիսար. պէպ. արնվտք. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ։
7 50 Արնվտք. վանիք. չէնկլք. պէյլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաշ։
8 Ենիմ. մէզք. պէօյքտ. Թարպ. ենիք. սթէն. միրկ. ր. հիսար. պէպ. արնավտք. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ։
8 45 Ր. ա. գավաք. ենիմ. պէյք. Թրպ. պյք. բաշպաք. չուպլ. գանլ ա. հիսար. գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլպ. գուզ. պէշիկթաշ։
8 55 Պէյք. բաշպ. ենիք. չուպլ. սթէն. գանլ. միրկ.
9 50 Ենիմ. մէզք. պէօյք. Թարպ ենիք Միրկ. ր. հիսար. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.
10 10 Պէյք. ենիք.
10 30 Պէյք. բաշպա. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
11 35 վանիք. գուրչ.
10 15 Պէյք. բաշպ. ենիք. չուպլ. սթէն. գանլ. միրկ. ր. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվտ. չէնկ. պէյլ. օրթ. գուզկ. պէշիկ.
11 Ենիմ. մէզք. պէյք. Թարպ. ենիք. միրկ. ր. հիսա. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.

Կամուրջէն Վոսփոր

2 3 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենիմ.
1 45 Սկիւտարէ, գուզկ. օրթ.
2 45 Գապթ. պէշկթ. իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. Վնք. պէպ. գնտ. ա. ր. հիս. միրկ. գանլ. սթն. ենիք. բաշպա. պէյքզ Թարպ. պէօյք.
3 5 Իսկ. գուզկ.
3 — Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուք. բշպ. պէյքզ
3 15 Պէշկթ. չէնկ.
3 50 Պէշկթ. սկիւտ օրթ.
4 5 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. ր. հիսար միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյիւք. մէզ. ենիմ. ր. ա. գավաք
4 20 Գապթ. գուզկ. պէյլ. չնկ. ա. հ ս.
5 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար գանլ. չուպ. բաշպ. պէյզ Թարպ. պէօյք. մէզ. ենիմ.
6 Գապթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք Թրպ. պէօյք. մէզ. ենիմ. ր. ա. գավաք
8 30 Պէպ. գանտ. ր. ա. հիսար. միրկ. գանլ. սթէն. չպուղ. ենիք. բաշպ. Պէյք
6 45 Պշկ. Իսկ. գուզկ. օրթ. չէնկ. գրչ. Պէյլ. արնվ. վանիք.
7 30 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հ. ս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենիմ.
8 15 Գապթ. պէշկթ. սկիւտ.
8 45 Պշկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար. գանլ. չպուք. բշպ. պէյքզ.
9 50 Միր. ենիք. պէյքզ.
9 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ պէօյ. մէզ. ենիմ.
10 25 Պշքթ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չպուք. բշպ. պէյք. մէզպ. ր. ա. գավաք
9 45 Պէշիք. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. Պէպէք. գանտ.
10 30 Պէպ. միրկ. ր. ենք. Թրպ. պէօյ. մէզ. ենիմ.
10 30 Սկիւտար
11 Սկիւտ. Գուզկ. օրթ.
10 50 Գապթ. պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. գրչ. վանիք.
10 45 Պէշիկ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիս.
11 30 Պշքթ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենիմ.
11 35 Պէշիկթ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուք. բաշպա. պէյքզ
11 40 Պէշկ. օրթ. Գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. ենիք.
11 50 Գուզ. պէյլ չէնկ. վանիք. պէպ.
12 10 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիսար. միրկ. սթէն ա.
12 15 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. բաշպա. պէյք.
12 15 Ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենիմ.

Ասոնցմէ զատ Դապաթաշի ու Սիրքեճիի միջեւ ամէն օր կէս ժամը անգամ մը երթեւեկութիւն կը կատարուի։

Ծանօթ.— Ժամ 5.40ին Պէօյիւքտէրէէն մեկնող շոգենաւը միայն Րումեզան [illegible] Րումէլի Հիսարէն եւ Միրկէօն իրիկուան ժամ 11.35ին կամուրջէն մեկնող շոգենաւը [illegible] պիտի մեկնի։
— Սառատները ժամը 1.50ին Անատօլը Հիսարէն մեկնող շոգենաւը Նոյեմ. 1էն պիտի սկսի։
— Սառատները ժամ 1.28ին Գուզկ.էն 1.5ին Սթէն.էն, 2 10ին Օրթագ.էն եւ 1 30ին Ենիմ.էն մեկնող շոգենաւերը Նոյեմ. 1էն սկսեալ պիտի դադրին։

ՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՐՈՐԴ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ
ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 343 ԵՒ 343 ԿՐԿԻՆ
ՓՈՍ ՄԱՌՇԻՒՆ ԴԷՄ
ԱՄԷՆ ՕՐ ԲԱՑ Է
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ 15-20

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԳԼՆԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսաւլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին պատգամաւոր.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասամ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ենթիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապես։
28 47—48

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահը. 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տոկոսաբերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ձեռնտու է եւ չհաւասար պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներու եւ պատերազմի, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տոկոսաբերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետաձգ. ապահովագրինն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջաւորելու [illegible], ապահովագրինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. Մէկ տարիվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորսուած չէ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Պոլիս Հայիթօլ խան — Վ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիսեան — Ընդհանուր-Բնիկ գործակալաց
18-50 Ղալաթիա 22 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոֆօ	1497	Գոզ	111	Մալյօ	724	Րոզարիո	136
Ալէրթ	3607	Գոկօ	1906	Կրոտոնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սա Ֆո	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Լիրօ	775	Մարղերիտ	3719	Տիր ո	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆլորօ	431	Հիտալիօ	1581	Մ ր տ	3517	Ուիլլիո	1193
Գասանօ	1822	Ֆուրիօ	957	Հի ատ	372	Միլօ	1057	Ուր րո	1203
Գորոնտինօ	1264	Ֆուրօ	383	Հորաթիօ	3600	Մո դէպէլ	1735	Թասսո	1323
Գրադօ	1076	Ֆլամբօ	1713	Հո մ էր	595	Մուր Ա	14 9	Թ. Ուիլսըն	1516
Գրիւնօ	841	Ֆի ամօ	5 4	Իսկ	2354	Էր ո	1033	Թոր ո	3327
Էրֆֆա օ	448	Էպյօ	246	Իտաճօ	5 40	Օճ ո	41 0	Թոլ տո	1470
Էլլօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ ւնօ	1080	Օն ա ո	4036	[illegible]	481
Գա իբրս	1337	Է ագօ	84	Ք.էսօ	1053	Օրլան ո	1535	Ուլպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	914	Ք. լրինօ	2307	Բոլէր ո	631	Վասք	1914
Գազօ	1094	Ֆինլա տ	1828	Ք ովնօ	1700	Բոլո	510	Վոլո	1289
Ֆիրակ	2729	Ֆլամինկ	849	Լէօ	1083	Ր. ալճո	229	Վ լնթուրն.	2396
Ու. ւէբօ	831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լ բանչօ	2272	Րրալ ո	1663	Եէտո	1351
Քլիօ	697	[illegible] լիէօ	306	Լիվոռնօ	1 3	Րոլլո	1613	Ձէրո	120
Գոլոբատօ	4225	Կիկանօ	1143	Լո է լո	31	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Սիֆասօ շոգենաւը, նաւապետ Թօ [illegible]։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 3—50

COMP. RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Հոկտեմբեր

Դշ. 28/ Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առտուն Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկունը։
Եշ. 28 10 Օտեսա ժամը 10ին առտուն։
Շբ. 30/12 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
11 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 8—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ
Նոյեմ. 11ին Գիրինի, Մարսիլիայէն։
» 18ին Միեքրկի, Մարսիլիայէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Նոյեմ. 19ին Միեքրկի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Ա կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 24 50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	1000
[illegible]	3700	Մինհօ	900
[illegible]	3700	Օբորտօ	800
[illegible]	3700	Լիզպոն	8
[illegible]	3500		

[illegible]
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
12 5—50 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերպուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	18900	[illegible]	559
[illegible]	18900	[illegible]	4841
[illegible]	12950	[illegible]	3229
[illegible]	12950	[illegible]	2945
[illegible]	8845	[illegible]	2936
[illegible]	8128	[illegible]	2935
[illegible]	8120	[illegible]	2552
[illegible]	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7269	[illegible]	16 1

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ւ ՍԻԿԸՐ
45 - 50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ՉԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (187)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

ՄԻՒՍԸ

Իր խոկումներուն մէջ թաղուած, գլուխն անգամ վեր չառաւ Կապրիէլ։

Տունկերը կարգի դրած ատեն Ժան Կէրար կը դիտէր մանկամարդ աղջիկը։

Թէեւ իմացականութիւնը իր բովանդակ թափով չէր գործեր ատկէ ետք, այսու հանդերձ Ժան մասնաւոր հարցումներ կ'ընէր։

Պ. տը Ռուվրէյ պատուիրած էր որ դրսեցիներուն առջեւ բնաւ չխօսի նախկին Իվօնին վրայ։

Ուրեմն ինչո՞ւ համար այդքան կը փափագէր փախստական աղջկան ի՛նչ եղած ըլլալը իմանալ...

Ժան, երբ ծառայ մը իրեն տրուած հրամանին կը հնազանդէր, պարագ մը համարելով զայն։ Եթէ երբեք հարկ ըլլար անձը նուիրել այդ նորեկ աղջկան, զինուորի մը պէս պիտի հնազանդէր իրեն տրուած հրամանին, բայց առանց ինքնածին զգացումի ու փութկոտութեան, ինչպէս պիտի ընէր նախկին Իվօնի համար, որուն նկատմամբ անդիմադրելի ձգողութիւն մը կը զգար։

Իր մաքին ներկայացած բոլոր գաղափարները ա՛լ աւելի տպաւորութիւն կը պատճառէին հէգ Ժան Կէրարի։

Ճակատին վրայ ձեռքը՝ վանելու համար զանոնք. իր ուղեղը անոնց զօրութիւնը չէր զգար ատկէ ետք։

Ժան աւարտեց իր գործը ու կամաց մը դուրս ելաւ, առանց իր ներկայութիւնը նշմարուելու մանկամարդ աղջկան կողմէ։

Հեռացած ատեն, Մասլէն Կէրարի ամուսինը կը մեկնէր.

—Այո՛, աւրիկ գեղանի աղջիկ է... բայց աղջիկը պիտի խօսէ՞ր ինծի հետ, պիտի ժպտէ՞ր...

Դ.

ԿԻՐԱԿԻԻ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Փոթորկի խաղալիկ դարձած ծփուն թեւերի մը պէս, որ կը թափառի ծովուն վրայ, ի վերջոյ խարակներուն զարնուելով ջախջախուելու համար, այնպէս ալ Սիւզան փոթորկներուն մէջ կը թափառէր, իր թշնամիներուն մեքենայութեանց զոհ եղած։

Արդէն վտանգի վարձակալուհին վախցած էր նորատի աղջիկը, սակայն նորութեան յանձնելու սպառնալիքով։ Այսպէս յաղթուած էր անոր քով մնացած քիչ մը դրամն ալ չորցեր։

Սիւզան ալ իր մէջ ամ չէր զգար պայքարելու։ Ռուվրէյ դուքսին բնակարանէն մեկնած ատեն ունեցած արիութիւնը կը պակսէր հիմա։

Կը խորհէր թէ իր գլխուն եկած փորձանքներուն մէջ մտածելի էր, ուրիշ մը անունը առնելու եւ մօր մը համբոյրները յափշտակելու համար։

Իր երկու պաշտօններուն յաջորդական կորուստը ցոյց կու տար իր թշնամիներուն կատաղութիւնը։

Աւաղակներ, մութին մէջ կը պտըտէին զինքը, եւ այդ մարդոց մէջ կը գտնուէր միւս Մոյեաչ, որ իրեն օգնելու երեւութին տակ ամէնէն աւարկու թշնամին դարձած էր։

Զգացած նողկանքէն ատկէ ետք կը սարսռար Սիւզան, այդ թշնամական խօսքերը լսելով։

Երբ զգացած էր որ իր հալածիչին ձեռքը կը չօշափէ իր ձեռքը, խարշանք մը ունեցած էր, որպէս թէ պիղծ անասուն մը դպչած ըլլար։

Ինչ որ ալ ըլլար, չէր ուզեր երեսը տեսնել այդ արիկային։ Թերեւս անիկա կօռունցնէր հետքը։

Բայց ո՞ւր կ'երթար հիմա, ինք ալ չէր գիտեր։

Նորէն բարեխիղճ Լէօքատի դիմել ընելու գաղափարը յղացաւ. բայց վտարեց այդ գաղափարը, խորհելով թէ իր նախկին ընկերուհին, առանց մնաւելու ուզելու, անգիտակցաբար՝ անհեկութիւն հաղորդած ըլլալու էր իր վրայ, որոնցմէ օգտուած կը թուէր միւս։

Ի՞նչ պիտի ընէր ուրեմն...

Մէկ միջոց կը մնար իրեն։

Մէկ կին միայն լաւ ընդունելութիւն պիտի ընէր իրեն, այն որ մայր եղած էր իրեն, զինքը սիրած էր, առանց խտիր դնելու իր բուն զաւկին ու դիպուածաւ իրեն յանձնուած զաւկին միջեւ։

Փախստական Սիւզանը գրկաբաց ընդունող այդ պատուական կինն էր Ֆրանսուազ Պօտուէն։

Այս վերջինը երբ իմանար թէ միւս Մոյեաչ գէշ մտադրութիւններ ունի Սիւզանի նկատմամբ, ընդհակառակը պիտի առնէր։

Այդ համեստ պատսպարանին մէջ, ուր այնքան հանդարտիկ օրեր անցուցած էր, Սիւզան պիտի փորձէր իր դժբախտութիւնները մոռնալ։

Արիւթար, ուխտաւութեան պիտի վերակոչէր, Բարիզեան պատառ գործաւորուհիին աշխատութիւնը թեթեւցնելու համար, որուն աչքերը կը նուազէին ատկէ։

Ալ եւս իր մայրապետէն չպիտի բաժնուէր։

Կաստօն Թրասիի նկատմամբ զգացած զմայլանք սէրը ուրիշ սիրոյն արկածներու ալ տեղ պիտի տար։ Աղջիկ պիտի մնար, իր նմաններէն շատերուն պէս, եւ իր կրցածին չափ պիտի օգնէր այն կնոջ, որուն կը պարտէր ամէն բան։

Ֆրանսուազ թերեւս խիստ կշտամբանքներ ուղղէր իրեն։ Հարկ ալ մօրը պիտի միանար, պախարակելու համար զինքը... բայց այդ երկու պատուական սիրտերը ի վերջոյ պիտի ներէին իրեն։

Բախտաւոր, Սիւզան բռնած էր Սէն-Մարթէնի արուարձանին ճամբան. բայց երբ հեռուէն նշմարեց Թէրրած փողոցի անկիւնը, դող մը պատեց զինքը։

Ո՛չ, երբեք չպիտի համարձակէր իր լքած տունը մտնել ցերեկ ատեն...

Ի՞նչ պիտի ըսէին դրացիները, անոր վերադարձը տեսնելով... իր անհետացումը ինչպէս պիտի մեկնուէր...

Ֆրանսուազ թաղին մէջ ըսած ըլլալու էր թէ Սիւզան մեռած ըլլալու է... թաղեցիները հաւատալ պիտի ընդունէին թէ նորատի աղջիկը բոլորովին անյետ էր...

Սիւզանի պէս աղջիկ մը այն ատեն անձնատուած կ'ըլլայ, երբ անդարմանելի յանցանք մը գործած է... պիտի ամբաստանէին, զրպարտէին ու նշաւակէին զինքը...

Կաստօն Թրասի լռելեայ պիտի իմանար իր վերադարձը...

Կաստօն Թրասիի ու Ֆրանսուազի առջեւ, ո՛րքան պարկեշտ ու խիստ, պիտի հարկադրուէր խոստովանիլ այն անարժան դերը, զոր կատարած էր անիկա ալ Ռուվրէյի մօտ...

Ս կայն ո՞ւր կրնար երթալ... Դարձեա՞լ ձերբակալուելու եւ պահեստանոց առաջնորդուելու վտանգին ենթարկել ինքզինքը...

Իր միակ պաշտպանութիւնը հոն էր...

Պէտք էր քաջութեամբ զինուէր, Ֆրանսուազի տունը երթալու համար... բայց ինքզինքը անկարող կը զգար քայլ մը առնելու. կարծես թէ գետնին գամուած էին ոտքերը...

Բայց քանի որ ուրիշ ապաստան չունէր։ Շատ լաւ։ Հակառակ իր զգացած վախերուն, այդ անձէն ներս պիտի մտնէր... բայց ո՛չ ցերեկ ատեն... իրիկունը, մութին, որպէս զի ո՛չ ոք կարենար տեսնել զինքը։

(Շարունակելի)